

Glasnik MIRA

Godište III. • Broj 10 • Međugorje • Listopad 2008. • Cijena 2,5 KM / 10 kn

*Krunica mi je,
dječice, posebno draga.*

Draga djeco!

Neka vaš život iznova bude odluka za mir. Budite radosni nositelji mira i ne zaboravite da živite u milosnom vremenu u kojem vam Bog preko moje prisutnosti daje velike milosti. Ne zatvarajte se, dječice, nego iskoristite ovo vrijeme i tražite dar mira i ljubavi za vaš život da biste postali svjedoci drugima. Blagoslivljam vas svojim majčinskim blagoslovom.

Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu!

(25. rujna 2008.)

GLASNIK MIRA

Utemeljitelj i nakladnik:

Informativni centar "Mir" Međugorje

Glavni urednik: Krešimir Šego

Lektor i korektor: Dragan Naletilić

Adresa:

Glasnik mira, Gospin trg 1
88266 Međugorje, BiH
Tel.: 00 387 36 650 200; 653 325
Faks: 00 387 36 651 300
Služba pretplate: 00 387 36 653 342
E-mail: glasnikmira@medjugorje.hr
Internet: www.medjugorje.hr

Grafičko oblikovanje:

Marin Musa // SHIFT KREATIVNA AGENCIJA

Tisak: Fram-Ziral, Mostar

Uplata pretplate: Informativni centar
"Mir" Međugorje d.o.o., „Glasnik mira“

Iz BiH u KM:

Unicredit Bank
Žiroračun broj 33 8120 2 20114 5352

Iz svih stranih zemalja:

Unicredit Bank, SWIFT: UNCRBA 22
IBAN: BA 39 3380 6048 0281 0221

Iz RH u HRK:

Societe generale - Splitska banka d.d.,
Nalog 14
Broj računa: 2330003-5100201682

Iz RH u EUR:

Societe generale - Splitska banka d.d.
Nalog 14, SWIFT: SOGE HR 22
IBAN: HR 17 2330 0035 1002 0168 2

**Iz BiH i RH pretplatu se može uplatiti i
poštanskom uplatnicom.**

Cijena pojedinog primjerka:

2,5 KM/10 kn
Godišnja pretplata (12 brojeva)
BiH: 30 KM; Republika Hrvatska: 120 kn;
Zemlje EU: 30 eura; Švicarska: 50 sfr; SAD: 50 US\$

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete,
znanosti, kulture i športa Hercegovačko-
neretvanske županije pod brojem
R-05-05-42-2175-86 /06 od 12. siječnja 2006.

Dekret pape Urbana VIII.

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, izdavač izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se izdavač potpuno podvrgava. Riječi poput «ukazanja, čudesa, poruke» i slične imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

POD MILOSRDNI MAJČINIM OKOM

fra Tomislav Pervan

Svakodnevno molimo više od tisuću godina staru marijansku antifonu *Zdravo, Kraljice*. Mariju oslovljavamo kao *majku milosrđa*, kao svoj život, radost, slast, utjehu. Na kraju je molimo da svrne svoje *milosrdne oči na nas, prognano Ėvino potomstvo*. Marija za sebe veli kako će je *blaženom zvati svi naraštaji* (Lk 1,48), jer joj učini silne stvari Svesilni i Sveti. Veličina koju je Marija iskusila u svome životu sastoji se upravo u tome što je Gospodin *pogledao poniznost svoje sluškinje*. To je ono veliko što Marija smije izreći u zanosnom trenutku pred svojom rođakinjom Elizabetom: Bog se osvrnuo na njih dvije, na neznatnost, na malenost, na one za koje ljudi nemaju nikakva ćutila ni srca, na one koje su pred ljudima neugledne, bez časti i dostojanstva, žene iz puka, ne iz gornjih slojeva, pogotovo u ondašnjim okolnostima.

Svatko koga Bog pogleda velik je, ma koliko bio u svojim ili tuđim očima malen, neznan i neugledan. Na njemu počiva Božji pogled, on je pogledan, on je ugledan (ugled ima poveznicu s pogledom)! To nam Marija zorno svjedoči: Naš Bog nije slijepi idol (*"idoli su njihovi zlato i srebro: oči imaju - ne vide, uši imaju - ne čuju, usta imaju - ni jemi su"* - psalmi!). Naš Bog gleda i vidi. I te kako vidi! Vidi i gleda očima koje ljube, prihvaćaju. Svakomu je zagledan u oči. Nikomu pak kao Mariji. Mariji se za-

gledao duboko u oči, u srce. I zato ona ima lice i pogled. Ona zapravo re-flektira Božji pogled, ona ga prelama, odražuje. Kao u prizmi.

U njezinu pogledu očituje se nešto od tajne samoga Božjega oka i pogleda. Marija zrači Božjom ljubavlju i vječnošću. Treba se izložiti njezinu pogledu. Očima koje motre, vide, koje ljube. Očima one koja ide Elizabeti u pohode, koja nudi pastirima Dijete u Betlehemu, koja gleda u Šimunove oči u Hramu, koja uznemirenim i plahim majčinskim >>

U OVOME BROJU PROČITAJTE:

Fotografiju na naslovnici snimio
Siniša Hancić

**MJERA KRIŽA
JEST MJERA
LJUBAVI**

fra Svetozar Kraljević

**DJETINJSTVO
UZ GOSPU**

Jakov Čolo

**SPREMNI SMO ZA
KOMISIJU KOJA
ĆE ISTRAŽITI
MEĐUGORJE**

fra Ivan Sesar

**VELIKA JE ODGO-
VORNOST NA MEĐU-
GORSKIM VIDIOCIMA
I VIDJELICAMA**

prof dr. Adalbert Rebić

**UZ OSAMSTO-
TU OBLJETNICU
FRANJEVAĆKOG
REDA**

fra Miljenko Šteko

**IVAN DRAGIĆEVIĆ
U KATEDRALI
SV. STJEPANA
U BEČU**

» pogledom traži Isusa u Hramu! Očima koje traže, koje ljube, koje rone suze na križnom putu, pod križem.

Stavimo se pod Marijine oči u Kani Galilejskoj, za svadbe. Prorok Samuel izričito veli: "Čovjek vidi što je izvana. Bog pak vidi što je u srcu. On gleda u srce!" Zato što je Bog pogledao duboko u Marijine oči, što ju je svojim pogledom i žarom Duha prožgao; stoga je i njezin pogled širok, sveobuhvatan, Božjim pogledom obilježen, krajnje budan. Na svadbi je ona jedina koja vidi što se događa skriveno od ljudskog pogleda, iza kulisa i fasade: Nevolja i tjeskoba mladoženje - nema više vina! Doživotna sramota! Ali Marija vidi i izlaz iz nevolje. Ide svomu Sinu te govori otvoreno: "Sinko, nemaju vina!" - a potom i slugama: "Učinite sve što vam moj Sin rekne!" (usp. Iv 2,1-10). Gotovo

Na hodočašćima, u svojim svetištima okuplja Marija oko sebe pod svoj plašt svoju djecu kao kvočka piliće. To je jedna krasna zaboravljena slika naše Crkve koja skuplja sve u svoje okrilje. Marija nas stavlja u svoju zaštitu. Zato se milijuni patnika i nevoljnika, ugroženih i siromaha okupljaju upravo u njezinim crkvama. Žele se okupati u njezinu svjetlu, želi da ih dodirne njezin pogled. Upiremo pogled u nju - Pietà - koja drži na svome krilu svoga mrtva Sina, drži i ispaćene udove Crkve - Kristova tijela. Donosi ih Sinu na blagoslov. Marija ima otvorene oči za patnju ovoga svijeta. Majka i utočište patnika, nevoljnika, bolesnika.

sve pravoslavne ikone prikazuju Mariju s krupnim očima. Kao da se time želi reći: Ona ima otvorene oči, velike, budne, ima dobar pogled, koji vidi svu našu nevolju. Njoj, njezinu majčinsku vido-krugu, ništa ne izmiče.

Marija u Hramu. Očima i pogledom traži Sina na sve strane. Drhtavo uznemirena. Slično postupa Bog u početcima, nakon čovjekova pada. Pita čovjeka: "Adame, gdje si?" To je samo početno paljenje za sve ono što će kasnije činiti Bog kroz svu povijest spasenja: Bog u potrazi za čovjekom, otvorenih očiju, milosrdna srca. Isus je vrhunac toga traganja: "Došao sam potražiti i usrećiti sve što bijaše izgubljeno!" (Usp. Lk 19,10). U Marijinu se pogledu utisnuo Božji pogled. Zato i ona traži svoje Dijete, svoju djecu, nas.

Ona nam je sestra u vjeri. Sestra u vjeri svih koji su Krista izgubili te koji Krista u životu traže. Sestra u vjeri svih bogotražitelja. Zapravo naša zaštitnica. Ona nam jasno pokazuje kako se to traži Gospodina. "Tražite i pronaći ćete!" - riječi su njezina Sina. Našla ga je u Hramu. "I nama poslije ovoga progona pokaži Isusa, blagoslovljeni plod svoga krila!" Marija je tražila i našla. A mi?

"Stala plačuć tužna Mati" pjevamo s drevnim pjesnikom. Majka boli, Dolorosa, pod križem. Plače nad sudbinom svoga Sina, ali i nad sudbinom svoje djece. Ne zatvara ona svoje oči pred patnjom svijeta, brigama ljudi. Baca ona pogled na svijet, realističan, upravo kao što je i njezin Sin ugledavši Jeruzalem zaplakao nad njegovom budućom sudbinom: "Jeruzaleme, Jeruzaleme, kad bi ti u ovaj trenutak spoznao što služi tvome spasenju! Toliko sam puta htio skupiti tvoju djecu kao što kvočka kupi piliće pod krila. Ali to ti nisi htio!" (usp. Lk 13,34; 19,41).

Na hodočašćima, u svojim svetištima okuplja Marija oko sebe pod svoj plašt svoju djecu kao kvočka piliće. To je jedna krasna zaboravljena slika naše Crkve koja skuplja sve u svoje okrilje. Marija nas stavlja u svoju zaštitu. Zato se milijuni patnika i nevoljnika, ugroženih i siromaha okupljaju upravo u njezinim crkvama. Žele se okupati u njezinu svjetlu, želi da ih dodirne njezin pogled. Upiremo pogled u nju - *Pietà* - koja drži na svome krilu svoga mrtva

Treba se izložiti Marijinu pogledu i očima. Zabrinutim očima u Hramu i Kani, uplakanim pod križem. Ona nas moli da otvorimo svoje oči i prepoznamo Krista u izgubljenim, u patnicima, u raspetima. U Mariji je upaljeno svjetlo Duha Svetoga u Nazaretu. Ona je sjećanje Crkve, živa škrinja i riznica Duha Svetoga.

Sina, drži i ispaćene udove Crkve - Kristova tijela. Donosi ih Sinu na blagoslov. Marija ima otvorene oči za patnju ovoga svijeta. Majka i utočište patnika, nevoljnika, bolesnika.

Treba se izložiti Marijinu pogledu i očima. Zabrinutim očima u Hramu i Kani, uplakanim pod križem. Ona nas moli da otvorimo svoje oči i prepoznamo Krista u izgubljenim, u patnicima, u raspetima. U Mariji je upaljeno svjetlo Duha Svetoga u Nazaretu. Ona je sjećanje Crkve, živa škrinja i riznica Duha Svetoga. Danas patimo od zaborava. U Marije toga nema. Ona pohranjuje sve u srce, razmišlja o tome, prenosi nama. Danas smo mi društvo otpada. Što se događa kad se tjedan dana ne odvozi smeće iz naših velegradova? Vidjeli smo to ovoga ljeta kad su gotovo pale vlade zbog nagomilana smeća. Nema se kamo s otpadom. On je postao problem. Društvo smo koje stvaramo sve više smeća, društvo smo koje odbacuje toliko toga vrijedna.

Društvo smo koje odbacuje trajne vrijednosti i vrline, koje mijenja zlato za staklene perle. I na kraju ostajemo praznih ruku i srdaca. Društvo smo koje odbacuje Boga kao suvišan teret od jučer. Skinuli smo Boga s njegova prijestolja pa zato na svakome koraku vidimo pogažena i čovjeka, krunu Božjega stvaranja. Samo onaj tko poznaje Boga, pozna i čovjeka. Gubeći sliku Boga, izgubio je čovjek i vlastitu sliku te je potom izručen samovolji moćnika i znanosti, liječnika i medicine, menadžera i tehnike. Manipulacija genima, pobačaj, eutanazija, razaranje okoliša - sve je to plod bezboštva koje se oko nas širi.

Bog je u Mariji postao čovjekom i postao dijelom 'svijeta'. Marija čuva sve vrijedno što je sudobni čovjek - ovaj na

Zapadu - odbacio. Ona nam nudi Krista, Sina Boga života - te time dostojanstvo i vrijednost svakoga čovjeka i cjelokupna stvorenja. Ona čuva Božje darove i dobra. Ona nam veli samo jedno: "Što vam god rekne moj Sin, učinite!" - Ta riječ onodobno u Kani bijaše samo uvodnik u novo, daljnje svadbene slavlje. To bi trebalo i danas biti uvodnik u trajno slavlje, u svakodnevno ispunjeno bogoštovlje, kult, napose euharistiju. Kultura je neodvojivo povezana s kultom, bogoštovljem. Gdje prestaje bogoštovlje, širi se duhovna i tvarna pustinja.

Ulazeći u Marijin mjesec - listopad - mjesec sv. Ružarija, krunice - koja je prema Katekizmu Katoličke Crkve sažetak svega *Evandjelja*, Crkva nam upućuje molbu da kroz molitvu krunice proživljavamo tajne Isusova života u obliku molitve, upirući svoj pogled na tajnu utjelovljenja, tajne Isusova zemaljskog života i otkupljenja. Krunica je zapravo veliki hvalospjev Kristu kroz Marijine oči i srce, jer svaka Zdravomarija završava pozdravom i usklikom Isusu Kristu - Gospodinu.

U krunici je sve uzeto iz *Evandjelja*. Treba samo jedno, uskladiti svoje osjećaje s Marijinim, svoje misli s Marijinim, imati Marijinu vjeru i povjerenje, s Marijom izricati i sricati svoje svakodnevno *fiat*, 'da' Gospodinu. Krunica slijedi upravo ono što ćemo pronaći i u najstarijim uobličanim sažetcima našega vjerovanja, zabilježene primjere u Pavlovim spisima ili pak Djelima apostolskim. U protoku Zdravomarija redaju se ispred nas sve one tajne tako bitne za naš spas i duhovni rast. Stoga molimo da nas Marija uzme za ruku i uvodi osobno u sva otajstva koja je ona proživljavala u svome srcu.

ODLUČITE SE PONOVRNO ZA MIR

Naš je život ispunjen svakidašnjim odlukama. Uvijek se moramo za nešto odlučivati. Jedni se odlučuju za ovo, drugi za ono. Dok smo god živi, moramo donositi odluke. Gospa nas u poruci od dvadesetpetog rujna ove godine poziva da naš život bude odluka za mir. Odlučiti se za mir, znači odlučiti se za Krista: "Doista, on je mir naš" (Ef 2, 14), piše sv. Pavao u poslanici Efežanima. Isus donosi mir koji nije neki površinski ili lažni mir o kojem govore ljudi. To je mir koji se steže kroz kušnje i borbe a zahvaća ljudska srca i preobražava ljude iznutra. Isus kaže: "Mir vam ostavljam, mir vam svoj dajem. Dajem vam ga, ali ne kao što ga svijet daje" (Iv 14,27). Samo Isus može dati pravi mir jer taj mir ne ovisi o uvjetima našega života. Mi se možemo nalaziti u svijetu koji žuri, koji je nemiran, ali ako vjerujemo, Isus će nam dati mir koji je u njegovu srcu i za kojim čezne svatko od nas.

Isus je došao na ovu zemlju da sruši zid neprijateljstva i nemir koji je vladao između čovjeka i Boga te da uspostavi kraljevstvo ljubavi, radosti i mira. Mir koji nam daje Isus nije prije svega odsutnost nemira ili ratova nego je to djetinji i miran odnos prema Bogu. Mir što ga donosi Isus jest mir koji dira, mijenja ljudska srca i preobražava svijet.

Sve poruke koje primamo od Gospe kroz ovih dvadeset i sedam godina prožete su poniznošću, ljubavlju i mirom. Treći dan ukazanja, dok su vidioci silazili s brda, Gospa se ukazala Mariji Pavlović i rekla: "Mir, mir, mir - i samo mir!" Mir mora zavladati između čovjeka i Boga, a i između ljudi! U Međugorju se Gospa predstavila kao Kraljica mira. Ona poziva svakog osobno da bude radosni nositelj mira jer živimo u vremenu u kojem nam Bog po Gospi daje velike milosti. Temeljni problem čovječanstva koji treba razriješiti kako bi imalo budućnost jest sigurno onaj koji se odnosi na mir. Gospa je došla k nama kao Kraljica mira. Svakodnevno nas poučava što je mir, kako se postiže i kako ga možemo prenijeti budućim naraštajima. Na nama je samo prihvatiti Božju volju kako ju je ona prihvatila.

Živimo u milosnom vremenu

Ovih dvadeset i sedam godina Gospinih ukazanja milosno je vrijeme jer nam je Gospa na poseban način blizu. To svjedoče milijuni hodočasnika koji su ovdje pronašli smisao života i duhovni mir. Tisuće vjernika su to ovdje izrekli: ja prvi put u svom životu osjećam mir; ili, ovo je moja zadnja postaja, ja moram reći sve. Zatim pristupaju sakramentu pomirenja i mire se s Bogom.

Marija nas ohrabruje svojim riječima da nam je blizu i preko nje možemo primiti sve, svu pomoć koja nam je potrebna. U Međugorju se može iskusiti njezina blizina: osjeti se u zraku, udiše se u molitvi, prepoznaje se u okupljanju Crkve sa svih strana svijeta. Ovo prepoznaju svi koji dođu otvorena srca u Međugorje. Gospine poruke nam služe da ispravimo svoje pogreške, da uredimo sve stvari u svome životu, osobito tamo gdje je bio grijeh. U svim porukama Gospa nam govori o te-

meljnim stvarima koje su važne za kršćanski život i našu budućnost. Poziva nas na mir, molitvu, sakramente, poziva nas na čitanje Svetog pisma, da se otvorimo Božjoj ljubavi. Sve su to zbiljnosti bez kojih je duhovni život Crkve nezamisliv.

Živimo u vremenu u kojem se odvija ovaj milosni događaj Gospinih ukazanja, gdje se jasno vidi kako se obnavlja Crkva i daje se nada svijetu koji je obeshrabren, koji ne prepoznaje ispravne vrjednote, koji je ogrezao u grijehu. Gospa se uvijek u povijesti ukazivala u važnim trenucima za čovječanstvo pa tako i u Međugorju. Iako u cijelom svijetu opada broj ispovijedi, pričesti, ovdje u Međugorju raste. To je znak da se ovdje prakticira zdrava pobožnost i da sve od početka vodi Duh Sveti.

Snimila Lidija Paris

Postoji samo jedan put do pobjede, a to je slijediti našega
Gospodina, Isusa Krista, jer jedino tako postajemo
oruđe mira, prema poznatoj izreci sv. Franje Asiškoga.
Neka nam u tome pomogne blagoslov naše nebeske majke
Marije, Kraljice Mira.

Biti svjedok drugima

Gospa nas poziva i na svjedočenje. Svatko bi od nas trebao postati svjedokom. Vjera nam daje snagu da svjedočimo Isusa u ovom svijetu. Mi smo upravo preko svjedočenja Blažene Djevice Marije, apostola i mučenika prve Crkve primili u baštinu vjeru u Trojedinoga Boga. Zato imamo odgovornost prenositi vjeru dalje.

Svjedočiti znači govoriti, potvrditi i naviještati nešto što nam je poznato, što smo iskusili. Vidjeli smo kako svjedoči

sv. Ivan: «Što bijaše od početka, što smo čuli, što smo vidjeli očima svojim, što razmotrismo i ruke naše opipaše o Riječi, Životu - da, Život se očitova, i vidjeli smo i svjedočimo, i navješćujemo vam Život vječni, koji bijaše kod Oca i očitova se nama - što smo vidjeli i čuli, navješćujemo i vama da i vi imate zajedništvo s nama. A naše je zajedništvo s Ocem i sa Sinom njegovim Isusom Kristom. I to vam pišemo da radost naša bude potpuna» (1 Iv 1,1-4).

Isus je svojim učenicima uputio riječi: «Bit ćete mi svjedoci» (Dj 1,8). Vrhunac našega života trebao bi biti svjedočenje i to u svim područjima života. Pozvani smo u ovom svijetu koji se mijenja iz dana u dan biti svjedocima Isusa Krista. Na našem putu nismo sami jer su prije nas ovo sve prošli naši nebeski zaštitnici. Istinski svjedoci su nas pretekli u Kraljevstvu, posebno oni koje Crkva štuje kao svece. Oni sudjeluju i danas u živoj molitvenoj predaji Crkve primjerom svoga života, spisima koje su ostavili i svojom molitvom. Oni promatraju Boga, slave ga i ne prestaju se brinuti za one koje su ostavili na zemlji. Oni su istinski svjedoci koji su ušavši u *radost svoga Gospodara* postavljeni nad mnogima. Njihovo je posredovanje najviša služba u Božjem naumu. Možemo i moramo se njima utjecati da posreduju za nas i za sav svijet, poučava nas Katekizam Crkve katoličke (usp. KKC 2683). Svi smo pozvani biti istinskim Kristovim svjedocima, vjernošću u svojim naučavanjima i hrabrim naviještanjem njegove riječi svijetu koji je još uvijek daleko od Isusa.

Stoga, svi oni koji žele slijediti Isusa i boriti se za istinu, moraju znati da će naići i na protivljenje. Riječi evanđelista Mateja pomoći će nam prepoznati, idemo li pravim putem: «Po njihovim ćete ih plodovima prepoznati. Bere li se s trnja grožđe ili s bodljike smokve? Tako svako dobro stablo rađa dobrim plodovima, a nevaljalo stablo rađa plodovima zlim» (Mt 7,16-17).

Ovih dvadeset i sedam godina Gospinih ukazanja milosno je vrijeme jer nam je Gospa na poseban način blizu. To svjedoče milijuni hodočasnika koji su ovdje pronašli smisao života i duhovni mir. Tisuće vjernika su to ovdje izrekli: ja prvi put u svom životu osjećam mir; ili, ovo je moja zadnja postaja, ja moram reći sve.

MJERA KRIŽA JEST MJERA LJUBAVI

Svetkovina Uzvišenja sv. Križa, koja se u župi Međugorje slavi u prvu nedjelju nakon Male Gospe, i ove je godine na Križevcu okupila desetke tisuća vjernika. Kiša, koja je pala nakon tri mjeseca, nije omela vjernike iz župe i susjednih mjesta te brojne hodočasnike. Svetu Misu predslavio je fra Svetozar Kraljević. Donosimo njegovu propovijed.

fra Svetozar Kraljević

Godine 1934. mještani Međugorja, Bijakovića, Šurmanaca, Miletine i Vionice sagradili su ovaj spomenkriž i na taj se način pridružili Mariji i onoj maloj skupini apostola koji su pratili Gospodina. Od tada se mi hodočasnici pridružujemo tom svetome društvu noseći živote i križeve na ovo brdo.

Danas ste vi to sveto i izabrano društvo Isusovih prijatelja koji ga kao onda Marija i apostoli sa strjepnjom, molitvom i nadom slijede moleći i gledajući što će biti. I onda i danas, svi gledamo što će biti. Učenici su znali da je opasno biti s njime i da ga sudi neka nedefinirana sila i da nepravedni sude pravednoga. Mi smo danas došli na ovo brdo gledati što će biti u svjetlu križa. Nismo došli samo zbog sebe i za sebe. Ne, kao Marija i mi danas idemo uz one koje volimo i za koje molimo. To je dijete, roditelj, muž, supruga, brat, prijatelj, bližnji, ovo vrijeme. Došli smo prepoznati, priznati i prihvatiti križ. S Isusovim križem – u strjepnji, strahu i nadi tražimo spasenje sebi i svijetu.

Tražimo istinsko iskustvo križa

U Parizu, u vlaku, nasuprot starcu koji u ruci drži kronicu s velikim križem sjedi mladić. U jednom trenutku mladić starcu dobacuje podcjenjivački: *Bacite to. Danas znanost na sve ima odgovore. Više nisu potrebni vjera, križ i molitva. Trebali ste učiti i odgovore tražiti u znanosti.*

Mladiću, gdje vi učite znanost? pita ga starac, a ovaj mu pokazuje najnoviju knjigu Louisa Pastera. *Ovdje! To je znanost. Tu su odgovori.* A starac mu kaže: *Dragi mladiću, ja sam Louis Paster.*

Čini mi se da ne shvaćamo što uistinu znači križ u praktičnom iskustvu vjere. U svijetu koji stalno nameće dvojbe ne znamo gdje ćemo pravo prepoznati križ. Izmaklo nam je autentično poimanje i istinsko iskustvo križa. Ako križ želimo pravo shvatiti onda ga i mi moramo prepoznati na putu, u svagdašnjem hodu kao i naš Gospodin.

Kad govorimo o križu malo je misliti samo na dva drveta prikovana jedno preko drugoga ili o nekoj nesreći kao našem iskustvu križa.

Križ je također lakše nositi kao nakit nego ga imati kao autentično iskustvo ljubavi i vjere. Lakše se njime kititi, nego u njemu tražiti spasenje.

Uzmite svoj križ i slijedite me

Priča mi prijatelj: Imam dugove za kuću, za automobil, a i druge potrebe neprestano me progone. Kao stariji menadžer u firmi posredovao sam u jednoj pogodbi. Dok su trajali razgovori čovjek mi nudi sumu novca od koje me zaboljela glava. Zbunio sam se. Mnogi sadašnji i budući problemi

Foto Bani

Križ je Kristova pobuna protiv apstraktne duhovnosti. Svi bismo htjeli biti duhovni. Krist se na križu susreo s ljudskom tjelesnošću i jasno poručio: *Ako želimo biti vjerni, to možemo biti jedino u tijelu. Vjernost se jedino tijelom može očitovati. Bez spremnosti na križ ne može biti spremnosti na ljubav.*

bi nestali, otplatio bih dugove. Javlja se savjest. Gledam u oči svoga pokojnog oca. Šuti i ništa ne govori, samo gleda. Kao da vapi: Sine moj... Pa ponovno mislim na ponudu, gledam djecu, gledam pokojnoga strica koji je '45 nestao. Nikad ga nisam vidio, pričali su mi o njemu. Ove scene proljeću pred očima kao u filmu. Želio sam primiti taj novac. Gotovo sam ispružio ruku. Čitavo moje biće željelo je i tražilo i trebalo taj novac. Ali nekom čudnom snagom koja je bila veća od mene izgovorio sam riječi koje nisam htio izgovoriti. Rekao sam: Ne, hvala. Ja ne uzimam novac. Nekoliko sam dana ostao zbunjen i ljut na sebe. Kako sam mogao propustiti takvu priliku! Tek nakon tjedan dana, kad sam došao kući, gledao sam djecu. Malečnost i nevinost iz njihovih očiju kao da su mi izgovarali riječi pohvale, ohrabrenja i ponosa. Nisam se bojao kad su u kući spominjali pokojnoga tatu i pokojnoga strica. Nekako sam ponosno stajao pred svima. Nisam se bojao pogleda ni prijekora. Nastavili smo nositi križ dugova i neizvjesnosti, ali s tim križevima osjećao sam blagoslov. Težak je križ poštenja, ali taj križ posvetio je mene i obitelj.

Zaposlena žena neplanirano zatrudnjela. Kućni budžet ne će moći bez njezine plaće. Petero djece već im ide u školu. Zdravlje nije najbolje. Ljuta je na sebe. Stidi se kazati da je trudna. Prvo je kazala direktoru svoga poduzeća. Direktor ljut, razočaran. Ona ga je izdala. Ipak to nije očekivao. Prijateljski je savjetuju da se očisti. Naglašava da su joj upravo tako rekli – *da se očisti*. I ona sama svom dušom mrzi što je trudna. Svekrva je doznala i dolazi je savjetovati. Žena žalosna, ljuta, izgubljena i ne zna što bi činila. Kao Jobu svi mi nešto kazuju i prijateljski savjetuju. Htjela sam im reći one Isusove riječi koje je rekao Petru: *Odmakni se od mene, sotono*. I ja sam bila jedna od tih koja sam sama sebi govorila ono isto što su mi govorili direktor, kolege na poslu i svekrva. Ali u isto vrijeme znala sam da te riječi dolaze od sotone. Moj križ, križ samoće, patnje, sumnje, straha spasio je našu prelijepu djevojčicu. Često mislim o onoj izgu-

bljenoj Madeline i kažem da se moja mala Madeline srećom našla živa i zdrava nakon gubljenja, kroz onih kritičnih devet mjeseci moje trudnoće.

Danas je to djevojčica, četiri su joj godine, radosno se igra i nevino grli one koji su savjetovali njezinu mamu. Ona, moja kćerka, nevino me grli i ljubi i radosno mi se smije. Nekad pomislim da nisam dostojna njezina zagrljaja, pogleda i ljubavi. Hvala dragomu Bogu koji mi je dao snage da iznesem taj križ. Križ je spasio i mene i dijete.

Logika križa u svemu stvorenom

Križ je posljedica stava i opredjeljenja. On je rezultat Kristove odlučnosti da bude ondje gdje mora biti, pa i onda kad to moramo platiti životom. Isus prihvaća križ. To je bio križ, nesreća, osuda, ali on je morao biti u kući svojega Oca pa i onda kad se to životom plaća. Križ dolazi onoga trenutka kad zauzmemo jasan, prirodan, kršćanski, evanđeoski stav. Križ je posljedica kršćanskoga opredjeljenja u kušnjama i izazovima koji moraju doći. Križ je posljedica evanđeoskog opredjeljenja. Križ je cijena koju plaćamo za vjernost obećanju, koju plaćamo za poštenje, za vjernost kad je to teško. Križ je prirodni odnos stvari među ljudima kad odluče biti načelni, karakterni, pošteni. Križ je način razmišljanja i odlučivanja. Križ je kršćanska kvaliteta međuljudskih odnosa i kršćanski, prirodan odnos čovjeka prema čovjeku, nebu i zemlji.

Kao što je Bog stvoritelj tvoga tijela u kojemu živiš, tako je stvoritelj i zakona u kojima živiš i koji formiraju način međuljudskih odnosa. Križ je mjera ljudskih odnosa i svih zakona. On je mjera stava čovjeka prema Bogu, prema samomu sebi i bratu čovjeku. Isus stavlja logiku križa u sve stvoreno. Ako poželimo nekomu dati blagoslov ili blagoslov primiti, to može jedino kad budemo spremni platiti cijenu križa kojom je Krist platio vjernost Ocu. Mjera križa jest mjera ljubavi.

Križ je Kristova pobuna protiv apstraktne duhovnosti. Svi bismo htjeli biti du-

hovni. Krist se na križu susreo s ljudskom tjelesnošću i jasno poručio: *Ako želimo biti vjerni, to možemo biti jedino u tijelu*. Vjernost se jedino tijelom može očitovati. Bez spremnosti na križ ne može biti spremnosti na ljubav.

Kad čovjek pobjegne od križa, nalazi rješavanja koja nudi sotona. Ta cijena beskrajno je veća.

Vjernik je biće koje se čudi i divi

Veliki hrvatski pjesnik Antun Branko Šimić reče da su pjesnici čuđenje u svijetu. Te riječi dotiču tajnu ljudske duše. Isus kaže: *Ako ne budete kao djeca ne ćete ući u kraljevstvo nebesko*. Djeca su puna radoznalosti i čuđenja. Ona s čuđenjem, divljenjem, radoznalošću idu od trenutka do trenutka, od događaja do događaja, od čovjeka do čovjeka. Djeca puna čuđenja i divljenja promatraju svijet i o njemu uče. Dječak priča: *Moj tata je najveći. On je najpametniji. Moja mama je jedina mama, najbolja, najljepša. Nema ništa što moj tata ne može*. Vjernik je biće koje se čudi i divi.

Kad se prestanemo čuditi, diviti i radovati prestat ćemo biti djeca, prestat ćemo rasti i prestat ćemo živjeti i prestat ćemo biti sretni.

Kad se prestanemo čuditi, prestat ćemo biti ljudi.

Gledajte dijete kako se čudi.

Samo oni koji su se spremni diviti i čuditi mogu razumjeti logiku križa, mogu ljubiti i mogu uspjeti. Uzvišenje svetoga križa moguće je samo u srcu. Isus s divljenjem gleda svoga nebeskoga Oca: *Slavim te Oče Sveti, jer si ovo sakrio od mudrih i umnih a objavio malenima*. I ništa mu ne može biti teško učiniti za svoga nebeskoga Oca. Marija ljubi i divi se. Puna čuđenja gleda njegovu veličinu i dobrotu. Ide za njim i ne može ga ostaviti.

Neka križ bude mjera tvoje ljubavi. Neka križ bude mjera tvoga života. Neka križ bude mjera svih tvojih koraka i odluka. Neka bude mjera svih mjera.

Čovječe, kad danas pođeš s ovoga brda, pogledaj križ pa idi i budi slobodan i nitko te ne će moći ucijeniti. Čudesa ćeš činiti. Tvojoj ljubavi ne će biti kraja. Sam ćeš biti posvećen i posvetit ćeš one koje svojim životom dotakneš. S Kristom ćeš posvetiti i otkupiti svijet, i nitko, ama baš nitko te ne će moći zaustaviti u ljubavi, i nitko, ama baš nitko, ne će moći povrijediti tvoj mir. S križem križa nestaje, a ostaje samo uskrsnuće i ljubav.

DR. FRA IVAN SESAR: SPREMNI SMO ZA KOMISIJU KOJA ĆE ISTRAŽITI MEĐUGORJE

Razgovarao Žarko Ivković

Senzacionalno je ovih dana zazvučala vijest da se Vatikan počeo obračunavati s međugorskim fenomenom te kako ga je i sam papa ocijenio prijevarom. U pozadini te zapravo lažne informacije bio je slučaj fra Tomislava Vlašića, kojega je Vatikan kaznio zbog "širenja sumnjivih nauka, manipulacije savjestima, sumnjiva misticizma, neposluha te zbog okrivljavanja contra sextum" (ne sagriješi bludno). No kako je riječ o svećeniku koji je djelovao u Međugorju, istinitost tamošnjih Gospinih ukazanja ponovno je podvrgnuta sumnji. Što o tome kaže dr. fra Ivan Sesar, provincijal Hercegovačke franjevačke provincije i bivši međugorski župnik?

Iznenaden sam takvim krivim i, usudujem se reći, zlonamjernim zaključcima. Poznato je da Sveta Stolica s posebnom pozornošću prati međugorska događanja i da nije izrekla svoj konačni sud. Vatikan nije institucija koja se s nekim obračunava, a najmanje s Međugorjem.

No slučaj kažnjenoga fra Tomislava skeptičima je još jedan dokaz da su međugorski fenomen izmislili hercegovački franjevci?

Velika su neistina tvrdnje da su hercegovački franjevci izmislili međugorski fenomen. Svatko dobronamjeran tko se potruži doznati istinu o početku međugorskih događanja lako će spoznati da su fratri, koji su se u to vrijeme zatekli na službi u župi Međugorje, s velikim oprezom pristupili tom događaju.

Kolega Inoslav Bešker otišao je korak dalje i otvoreno se upitao je li baš Vlašić "izmislio ukazanja". Što je istina o djelovanju fra Tomislava u Međugorju?

Tvrdnja da je fra Tomislav Vlašić izmislio ukazanja u Međugorju također je apsurdna. Naime, poznato je i lako dokazivo da fra Tomislav u lipnju 1981., kad su prema svjedočanstvu šestero djece započela prva ukazanja, nije uopće bio na službi u Međugorju niti je tu djecu poznavao. U Međugorje je došao voljom poglavara – u rujnu 1981., nakon što je fra Jozo Zovko uhićen. Djelovao je u župi nepune četiri godine, 1985. premješten je u Vitinu, a 1988. otišao je u Italiju.

Je li fra Tomislav bio duhovni vođa vidjelaca? Ili se lažno predstavljao, čak i papi, kao onaj koji "po božanskoj providnosti vodi međugorske vidioco"?

Ovaj provincijalat nikad nikoga nije predložio niti imenovao duhovnim vođom vidjelaca. Mislim da ni sa strane međugorskih župnika nikad nitko nije imao poseban "mandat" biti tim vođom. Činjenica jest da su neki od fratara bili ispovjednici pojedinih vidjelaca te da su imali i imaju prijateljske odnose s njima i njihovim obiteljima, što je posve razumljivo. Tko je komu osobni prijatelj ili duhovni vođa, morate pitati same vidiocce. Ovih dana se moglo pročitati u medijima da su neki od vidjelaca to vodstvo izričito zaniijekali.

Ima li kazna za fra Tomislava ikakve veze s njegovim djelovanjem u Međugorju? Naime, mostarski biskup Ratko Perić jasno je stavlja u taj kontekst.

Koliko mi je poznato iz pročitanih priopćenja, fra Tomislav Vlašić nije kažnjen zbog svoga nekadašnjeg pastoralnog djelovanja u župi Međugorje, niti zbog međugorskog fenomena, niti zbog svoga osobnog stava o tom fenomenu. Njegovim premještajem iz Međugorja ondašnji mu biskup nije oduzeo nikakve svećeničke ovlasti! Ne vidim razloga zbog kojega bi itko to povezivao s njegovim djelovanjem u Međugorju ili pak sa samim fenomenom, a još je manje razloga da se to tumači kao vatikansko negiranje Međugorja.

Kakav je stav Hercegovačke franjevačke provincije o fra Tomislavovu slučaju?

Fra Tomislav je još 1992. službeno prešao u talijansku franjevačku provinciju Abruzzo, gdje živi i radi. To će reći kako ovaj provincijalat od tada nema nikakva uvida u ono što radi i čime se bavi. Dakle, fra Tomislav sukladno našem zakonodavstvu Reda nije dužan polagati račune o svom djelovanju Hercegovačkoj franjevačkoj provinciji Uznesenja BDM, niti je to činio. Za njega je izričito mjerodavan provincijal i provincijalna uprava provincije kojoj pripada. O detaljima njegova djelovanja u Italiji nikad nisam bio službeno informiran.

Vatikan je najavio osnivanje nove komisije koja će iznova istražiti međugorski fenomen. Što znate o tome?

Iako se o osnivanju nove komisije koja će istražiti međugorski fenomen sve češće i sve glasnije govori, ovaj ured nije zaprimio nikakav službeni dopis koji bi to potvrdio.

Hoće li komisija biti pod papinim "patronatom" i je li već netko imenovan njezinim članom?

Koliko saznajem iz neslužbenih izvora, riječ je o međunarodnoj komisiji koju bi

trebala imenovati Sveta Stolica. Kao provincijal provincije kojoj je župa Međugorje povjerena na pastoralnu brigu i kao bivši međugorski župnik izjavljujem da smo potpuno otvoreni i spremni na suradnju s bilo kojom komisijom koju službena Crkva imenuje. Župu Međugorje od samih početaka zakonito vode franjevci koje su, sukladno crkvenim propisima, predlagale i imenovala mjerodavne crkvene vlasti. Pastoralno osoblje želi da sva tamošnja događanja budu u skladu s crkvenim propisima i učiteljstvom Crkve. Međugorje nije, kako to neki misle i izjavljuju, "projekt pojedinaca ili pojedinih skupina", nego milosni dar neba i velika ponuda današnjem čovjeku i čovječanstvu.

Događa li se u Međugorju ipak nešto zakulisno?

U Međugorju se ne događa ništa tajno niti zakulisno, skriveno od očiju javnosti. Svatko može kao vjernik ili nevjernik doći i vidjeti što se tamo događa i zbog čega se tamo okupljaju tolike mase hodočasnika iz cijelog svijeta. Brojke jasno potvrđuju da je, unatoč svemu, Međugorje danas u svijetu jedno od najpoznatijih hodočastičkih mjesta u Katoličkoj crkvi, duhovno žarište i neodoljivi magnet za mnoge bogotražitelje.

(Večernji list, 14. rujna 2008.)

Snimio: Šimiša Hanić

UZ OSAMSTOTU OBLJETNICU FRANJEVAČKOGA REDA

Sveti Franjo Asiški (1181.-1226.) je iskusio, kao rijetki u povijesti, snagu i silu Duha. Ta snaga nije se zaustavila samo na njegovu osobnom životu, nego se razlila u životu jedne karizme poslanja na čijem izvorištu stoji upravo on - Siromašak iz Asiza.

fra Miljenko Šteko

On je „izišao iz svijeta“ snagom toga iskustvenog izvorišta. S tim iskustvom rađa se i sigurnost u put na koji se uputio, slijedeći evanđeoske poruke, nasljedujući Krista u svom vremenu i okružju. Sam će u *Oporuci* kazati: *Gospodin dade meni, bratu Franji, milost da započnem put pokore*. Sedam će puta Franjo ponoviti ovaj izraz povjerenja u Gospodinu providnost. Morao je, radi tolikih milosnih pohoda, duboko doživjeti karizmatički dar, a posebno kad je osjetio kako toliki „ostavljaju svijet“ i počinju živjeti njegovim načinom života, koji u bitnome odgovara zahtjevima Evanđelja. No, ovaj svjetski karizmatik, Siromašak Božji, ni jednog trenutka nije osjetio kušnju da bi se po svojoj karizmi izdvojio iz i od vidljive Crkve. Mnogi karizmatički reformatori prije njega tako su sočno napadali Crkvu *grješnicu*, hvaleći jedino sebe i opravdavajući ispravnost vlastitih nadahnuća (usp. *Chronicon Montis Sereni*, 32.). Franjo, nasuprot njima, želi s Crkvom i u Crkvi izgrađivati svetost. Ne ocrnjujući druge, ne kritizirajući, nego osobno živeći (Potvrđeno Pravilo 12, 5). I zanimljivo, premda je imao poteškoća, ta podložnost nije ga odvratila od vlastite originalnosti zvanja. Poteškoće su redovito nastajale upravo iz početnog neshvaćanja onih koji nisu mogli razumjeti

takav način *siromaškog* života (pa i papa Inocent III. koji je odobrio Franjin način života, nije krio svoje strahovanje pred budućnošću *siromaška* Božjega), a njemu ga je Bog objavio, i bio mu je kristalno jasan. I zato je utočište nalazio u molitvi, u kojoj će mu jednom zgodom sam Krist progovoriti i upitati ga zašto se boji, nije li On taj koji se brine... (2 Čel. 158.).

Hod Reda Manje braće

I očito je bilo tako. Godine 1209. Franjo je dobio od „gospodina pape“ (Inocenta III.) odobrenje *Prvog pravila*. U *Oporuci* će on napisati: „I pošto mi Gospodin dade braću, nitko mi nije pokazivao što bih morao činiti, nego mi sam Svevišnji objavi da moram živjeti na način svetoga Evanđelja. I ja sam to dao jednostavno napisati s malo riječi, i gospodin mi papa potvrdi.“ (*Oporuka* 14-15). Na tom temelju život će iznjedriti *Pravilo* iz 1221. i kasnije *Pravilo* iz 1223., što ga je potvrdio papa Honorije III. Dakle, utemeljenje Reda duboko je ukorijenjeno baš u tom odobrenju *Pravila* načina života od strane Inocenta III. (Jakov iz Vitriya, *Historia orientalis*), u ovoj osamstotoj Obljetnici nazvano *Milost početaka*.

Projekt *Milost početaka* potaknuo je, izradio i odobrio Generalni definatorij OFM u Rimu 8. studenoga 2004., a on obu-

hvaća raznovrstan hod cijeloga Reda Manje braće od 2006., od obljetnice Franjinog obraćenja, do 2009., godine u kojoj se slavi 800. obljetnica odobrenja *Prvog pravila*.

U tom Projektu *Milost početaka* zacrtan je put s tri postaje. I to: 2006. godina bijaše razlučivanje i promišljanje stvarnosti Reda, Zajednice i pojedine braće, oslonjeno na stvarni početak pod znakom milosnoga Božjeg poticaja Franji: „Gospodin je dao meni, bratu Franji, da ovako započnem činiti pokoru: dok bijah u grijesima bilo mi je odveć odurno gledati gubavce; i sam Gospodin me dovede među njih i bijah milosrdan prema njima. I dok se vraćah od njih, ono što mi se činjaše odurnim pretvori mi se u duševnu i tjelesnu slast; i malo nakon toga izidoh iz svijeta.“ (*Oporuka* 1-3).

Godina 2007., bila je obnova osobnoga i bratskog života po Evanđelju, naslovljena: *Usudimo se živjeti Evanđelje!* Ova godina smjerala je oživjeti Franjino nadahnuće nad evanđeoskim riječima koje životopisac Čelano, nakon što je Franjo čuo i razumio riječi o poslanju apostola, prenosi ovako: „Ovo je ono što hoću, ovo je ono što tražim, ovo želim cijelim srcem izvršiti! Zato je sveti otac silno radostan odmah požurio izvršiti ono što je spasonosno čuo. Nije dopustio da prođe neko vrijeme pa da istom onda počne vjerno provoditi ono što je čuo.“ (1 Čel. 22)

Godine 2008. i 2009. obilježene su geslom: *Gospodinu uzvratimo sve riječima i životom!*, sjećajući se onih – na početku navedenih dijelova *Oporuke* u kojima se spominje odobrenje načina života.

Jedno izvorište

Ovo je, dakle, vrijeme zahvalnosti u kojem se slavi dar franjevačkoga poziva, ali i vrijeme u kojem se kuša naći najbolji način kako bi taj primljeni dar bio vidljiv

„Potaknuti božanskim nadahnućem, mi Manja braća vratili smo se u Asiz da se suočimo sa svojim počecima sa svrhom da odgovorimo na pitanje: Gospodine, što hoćeš da činimo, kao Manja braća, danas? Svaki brat i svaka jedinica Reda može pronaći odgovor u završnome dokumentu, Gospodin nam govori na putu, koji je sjećanje, iskustvo, hod, poslanje i poziv koji nastavlja odzvanjati, kao pomoć, potpora, ohrabrenje da osuvremenimo svoju karizmu u sadašnjem trenutku što nam ga Gospodin, Otac milosrđa, daje živjeti.“

u riječima i životu Reda, Zajednice (Bratstva) i pojedinaca. Svaki pojedini pripadnik Reda u vlastitoj je Zajednici i pred vlastitim poglavarom pozvan, prije svega, zavjetovati ponovno *Pravilo i život Manje bra-*

će, povjeravajući se novim zamahom i cijelim srcem svome Bratstvu. To će isto učiniti i poglavari pred Svetim Ocem u prigodi Generalnoga kapitula 2009. godine. Zanimljivo je da je baš poziv upućen jedinicama Reda u svijetu popraćen riječima sv. Klare Asiške, koja u svojoj Oporuci kaže: „U ime Gospodinovo! Amen. Među drugim dobročinstvima koja smo primile i svaki dan primamo od Oca milosrđa i za koja smo dužne zahvaljivati slavnemu Ocu Kristovu, jest dobročinstvo našega poziva i, koliko je ono savršenije i veće, toliko smo više dužne. Stoga Apostol veli: upoznaj svoj poziv!“ (*Klarina Oporuka* 1-4). I tim činom htjelo se proslavu osta-

proslavu. U njemu se, između ostaloga, kaže: „Potaknuti *božanskim nadahnućem*, mi Manja braća vratili smo se u Asiz da se suočimo sa svojim početcima sa svrhom da odgovorimo na pitanje: *Gospodine, što hoćeš da činimo, kao Manja braća, danas?* Svaki brat i svaka jedinica Reda može pronaći odgovor u završnome dokumentu, *Gospodin nam govori na putu*, koji je *sjećanje, iskustvo, hod, poslanje i poziv koji nastavlja odzvanjati* (br. 3), kao pomoć, potpora, ohrabrenje da osuvremenimo svoju karizmu u sadašnjem trenutku što nam ga Gospodin, Otac milosrđa, daje živjeti“ (Uvodnik). U broju 6. *Dokument* spominje kako je izravan dodir s bolju i besmisлом, s krizom i kaosom našega vremena, naveo mnoge naše suvremenike da se zapitaju o smislu povijesti, postojanja, života, da dovedu u pitanje istinitost nade, te da se naposljetku ama baš o svemu iznova preispitaju. I eto, baš u tom i takvom svijetu, franjevci žele, zajedno sa svima, biti tražitelji i *siromasi smisla*. Biblijski odlomak

o učenicima iz Emausa (Lk 24, 13-16) prožima to traženje i, gotovo kao paradigma, postaje svjetlo u hodu po bespućima našega svijeta. Dakle, svi oni koji dijele franjevačku karizmu, ovom Obljetnicom pozvani su vratiti se na izvore, i tu naći novu nadu – i to ne bilo koju nadu, već onu koja se ukorjenjuje u siromašnom i raspetom Kristu (2 Čel 105) te u siromasima i raspetima ove naše zemlje (usp. Mt 25, 31-46). Već je ranije fra José Rodríguez Carballo, Generalni ministar Reda Manje braće, napisao promišljanje o Obljetnici prigodom ovoga Kapitula nazvavši ga: *S jasnoćom i odvažnošću*. U tom promišljanju (broj 9.) on naglašava upravo gornje postavke riječima koje ostaju snažan vapaj kršćaninu današnjice, bio on blizu ili daleko franjevačkoj karizmi: „Vratimo se Evanđelju i u našem će se životu ponovno osjetiti poezija, ljepota i čar početaka... Oslobodimo Evanđelje i ono će osloboditi nas“. Čitav Franjin život bijaše potražnja ideala preko znakova koje mu je Gospodin u svijetu pružao. Od prvoga *Forma vitae* 1209., pa do njegove *Oporuke* 1226., iščitava se nezaustavljivi razvoj i rast u odgovoru na konkretni poziv Evanđelja. Gospodin šalje i danas znakove, pruža ih u obilju. Znamo li ih iščitavati u vlastitom obzoru? Pozdrav iz Međugorja!

viti otvorenom i svima onima koji dijele franjevačku karizmu. Tolu braća i sestre, u bogatstvu različitosti putova i ogranaka, imaju jedno izvorište iz kojeg su ponikli različiti identiteti, koji se opet slijevaju u uvir zajedničkoga misijskog poslanja u Crkvi i svijetu.

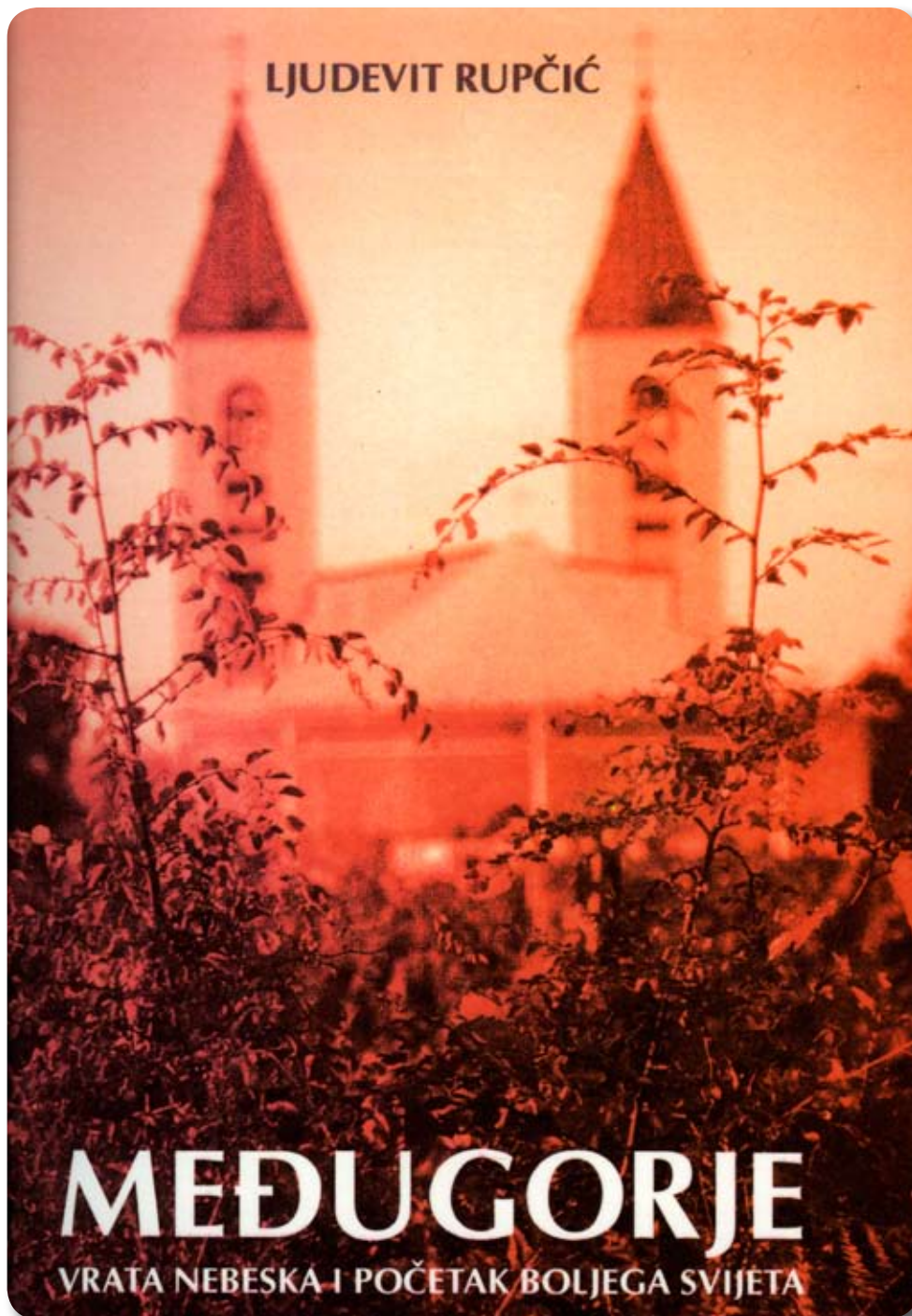
Vratiti se na izvore i naći novu nadu

Prije dvije godine – 2006., održan je i Izvanredni generalni Kapitul, koji je započeo na La Verni i nastavio se u Asizu. Na tom Kapitolu nastao je i važan dokument koji, zapravo, najbolje ocrta duh poziva na

MARIJA I OBITELJ (II.)

Paralelizam i nutarnja povezanost između Marijina majčinstva i svakoga drugog majčinstva ipak postoji. Razlika je golema, ali je na djelu isti Bog samo na različit način. Svako je majčinstvo Božji dar. Nitko od ljudi ne stvara djecu. Stvara ih sam Bog. Kod Marije je isključeno ljudsko djelovanje, a kod drugih uključeno.

fra Ljudevit Rupčić

Djevičansko rođenje Kristovo nije ni prezir, ni osuda zemaljskog očinstva, nego dokaz i pokaz da je sve Kristovo čist dar i djelo milostivog Boga. Krist nije iz nutarnje snage svijeta. Ne potječe od posvećene ljudske ljubavi, nego jedino odozgo. "Svijet, njegovi uvjeti, njegovi zahtjevi, njegove imanentne mogućnosti ne pružaju nikakva razloga 'da se Bog spusti u povijest'" (21). I jer Krist "nije iz svijeta nego odozgo, zato je Marija djevica" (22). Veličina i potpuna nezaslužnost dara morala je doći do izražaja na duhu i tijelu Marijinu. Njezin je jedini životni zadatak bio biti majka Božja, stvorena za milost i otvorena prema njoj.

Na prvi mah može se činiti da su Marijino djevičanstvo i majčinstvo nespojivi i isključivi. Zapravo, oni se uvjetuju, tako da Božje majčinstvo svojom nutarnjom snagom i nadnaravnom logikom pretpostavlja djevičanstvo kao nužnu komponentu.

U Sv. pismu nema jasnih dokaza za Augustinovo mišljenje da je Marija položila zavjet djevičanstva i onda se, kako je našla istomišljenika u sv. Josipu, odlučila na djevičanski brak. Marijin upit za božansko majčinstvo: "Kako će to biti kad ja ne poznajem muža?" (Lk 1, 34) može u hebrejskoaramejskoj podlozi imati značenje: Kako će to biti kad ja ne ću da poznajem muža. Dakle na temelju biblijskih podataka o Mariji moglo je biti i drukčije nego misli Augustin. Punina milosti koju je Marija posjedovala osposobila ju je da bude Bogu savršeno na raspolaganju. Bez neke posebne objave odlučila se na ženidbu kao i druge židovske djevojke, misleći da je upravo to volja Božja. Opće uvjerenje pomoglo joj je da u ženidbi vidi vrijednost i svoj poziv i stoga ga prihvatila u dubokom uvjerenju da će tako najbolje ispuniti volju Božju. U toj optici vidi se potvrda ženidbe i seksualnosti uopće.

Međutim, narav spasenja i Božjeg majčinstva traži da to majčinstvo bude djevičansko. Unatoč tome, djevičanstvo ne umanjuje čast i dostojanstvo ženidbe, kojoj je plodnost posvećena Kristovim sakramentom. Marija svojim djevičanstvom potvrđuje oženjenima i neoženjenima da svaki čovjek mora biti pripravan i otvoren milosti odozgo i da je svako drugo dobro, pa makar bilo zakonito kao brak, drugorazredno, jer je spasenje konačno ipak čist dar odozgo.

Marija i Josip bili su pravi muž i žena. Stoga je njihova ženidba vjerodostojna ženidba, sa svim posljedicama koje iz takve ženidbe slijede. Marija je gajila prema svo-

jemu mužu punu osobnu ljubav, samo što je ta ljubav prema njemu u njezinoj od svakoga grijeha čistoj duši bila na liniji potpunog predanja Bogu. Njezina bračna ljubav nije se mogla odvojiti od ljubavi prema Bogu, i to zbog punine milosti koju je u sebi imala. "Bračna ljubav i potpuno predanje Bogu mogli su za Sv. obitelj tvoriti realno jedinstvo, biti potpuno identični, kako inače nigdje nije moguće" (23).

Predanje Bogu može biti posredno, u braku, i neposredno, izvan braka. Zajedničko im mora biti predanje Bogu. Ako bi to brak i neženstvo isključivali, oboje bi u negativnosti bili jednaki. Svi ljudi nemaju istu karizmu (usp. 1 Kor 7, 7). Gdje se tko lakše predaje Bogu, tamo je i pozvan. Marija se u braku mogla potpuno predati Bogu, jer je bila puna milosti. Ona je savršeno ljubeći Boga savršeno ljubila i svoga muža. Tako je osobnim predanjem Bogu u dubokoj i osobnoj vjeri uzor oženjenima i neoženjenima. Svaka ljubav zaručnika mora biti prozirna za Božju ljubav. Marijina zaručnička ljubav bila je u tom smislu "prozirnija, nego je to kod ostalih ljudi, i otkupljenih moguće" (24).

Potpuno predanje Bogu u običnim prilikama navodi na beženstvo. Iz toga ne slijedi da je ženidba religiozno niža. Seksualna neaktivnost nije etički vrjednija od bračnog života, niti je s obzirom na pripadnost mističnom tijelu Kristovu nedostojnije biti oženjen, nego neoženjen. Razlika je samo što se oženjeni posredno, a neoženjeni neposredno predaju Bogu. Oženjen je čovjek dijeljen i stoga umanjuje predanje Bogu. Narav je ljubavi da isključuje bigamiju i preljub. Razlog je psihološki, a ne seksualni. Potpuno predanje Bogu isključuje predanje čovjeku (usp. Mt 19 12, 19, 1 Kor 7, 32 - 34). Marija je tako svojim poslanjem predana Bogu u Kristu da nije više bilo moguće tražiti neku drugu vezu i oslonac. Zato Matej veli: Majka i njezino dijete (2, 11). Marijino potpuno predanje Bogu bilo je razlog da ostane djeвица i poslije porođaja.

Prema svemu što je rečeno, brak Sv. obitelji nije neka iznimka nego najuzvišeniji brak, koji se u isto vrijeme može označiti kao eshatološki. Ljudi se naime po uskrsnuću ne će više, u zemaljskom smislu, ni ženiti, ni udavati, nego samo poznavati i ljubiti. Time će savršeno biti ostvarena bit ženidbe, jer će Bog, koji je Ljubav (usp. 1 Iv 4, 8), biti sve u svima (usp. 1 Kor 15, 28). Ta je stvarnost već bila prisutna u Marijinoj ženidbi. Običan kršćanski brak ide preko tjelesnog ispunjenja i ljudskog rađanja. Ali on

također mora uvijek biti otvoren prema sve većem ispunjenju preko Boga, a da umjetno ne napušta svoj vlastiti put (25). Krist je posvetio brak Marije i Josipa kao dijete njihova braka i učinio ga savršenim učinivši njim savršenim odnos između Boga i čovjeka.

Majka i majke

U program utjelovljenja Sina Božjega uključena je i inkorporacija ljudi u mistično tijelo Kristovo. Marijino majčinstvo kao ostvarenje utjelovljenja uključuje u sebi materinstvo svih majki. Njezino je materinstvo ne samo uzor nego i uzrok svakog majčinstva ovdje na zemlji. Zbog toga svako majčinstvo ima milosnu dimenziju. Svrha mu je pribaviti Kristu određene udove bez kojih ne bi došao do punine. Prema tome svako je majčinstvo usmjereno na Krista i ono se nipošto ne iscrpljuje biološkom vrijednošću. Sve su majke majke Marijinih majčinstvom, koje je od Marije poteklo, ali osobno prihvaćeno i na osoban način ostvareno u svakoj majci. Djeca, koju Krist naziva svojom braćom, imaju s njim istu majku koja je prisutna u svim majkama. Ona potječe iz tajanstvene volje Božje kojom je htio da njegov Sin postane čovjekom među mnogom braćom.

Isti misterij koji je počeo u Mariji nastavlja se u srcima vjernika, posebno majki, "rađanje i rast Krista koji je začat po Duhu Svetomu" (26). Marija je u tijelu Kristovu jedne vrste "nasljedni faktor u biološkom smislu riječi (koji iznutra ravna razvoj životnog toka). Sve daljnje djelo prima odavde djelovanje i oblik. Ona je živ organ, koji služi upravljanju ovim životnim tokom koji je Bog po samom postanku čovjekom utemeljio među ljudima" (27). Marijina je prisutnost svugdje u Crkvi živa i aktivna.

Svako je majčinstvo u svojoj srži stav prema Kristu. U Marije izravno, u drugih neizravno. Marijino je majčinstvo čista milost i čist Božji čin. Isključena je uloga muža, a Marijina svedena na primanje. Otkupitelj nije plod ljudskoga napora, nego Božji dar. Paralelizam i nutarnja povezanost između Marijina majčinstva i svakog drugog majčinstva ipak postoji. Razlika je golema, ali je na djelu isti Bog samo na različit način. Svako je majčinstvo Božji dar. Nitko od ljudi ne stvara djecu. Stvara ih sam Bog. Kod Marije je isključeno ljudsko djelovanje, a kod drugih uključeno. Različito načina ne dira u temeljnu istinu da je svako majčinstvo Božji dar. Marija je blještav primjer pristanka na taj dar i osobne

odgovornosti za nj. Odgovarajući potvrdno na anđelovu poruku, Marija je "na vrhuncu svoje uloge" (28).

Obitelj je ustanova Božja u kojoj je sve dar. To je posebno očito u Sv. obitelji. Dar je Marija, Josip i Dijete. Sva je struktura radi Djeteta - Krista. Josip uzima Djetetovu majku sebi za ženu. Marija, iznenađena, pristaje na Božji plan majčinstva. Od navještenja stavlja se potpuno u službu svomu Sinu. Njezin pristanak kao izraz vjere ujedno je program života i stav prema Bogu. Od prvoga časa začeca pa do smrti na križu ide za Bogom, u tami vjere stavlajući svoje stope u Kristove: putovanje u Egipat, rođenje u štalici, prikazanje u Hramu, briga za Sinovu životnu sigurnost, umiranje pod križem. Svaki Marijin korak išao je kroz vjeru do njezina uznesenja u slavu. Od Nazareta do Golgote nikad nije izašla "iz tame vjere" (29). Put ove majke jest pravi put na kojem se mora naći svaka majka i čovjek uopće. Marijino je majčinstvo nastalo vjerom, njom se razvijalo i raslo. Ono je dar i suradnja s darom, dar koji uključuje razvoj kroz ljudsku slobodu. Nije sve dano odjednom i što je dano dano je da se razvija do kraja. "Biblija ne poznaje sveznajuću Mariju za koju njezin Sin ne bi bio više nikakva tajna, nego vjernu učenicu svoga Sina koja se u vjeri dade voditi od postaje do postaje" (30).

Marijino je majčinstvo prisutno i u kršćanskim majkama. Struktura mu je ista, iako je u Marije intenzivnije, u skladu s njezinom puninom milosti. Nije bitna fizičko-biološka dimenzija, nego duhovna, vjerska. "Još je više blago onima koji Riječ Božju slušaju i čuvaju" (Lk 8, 28). Rađanje djece kao udova Kristovih pretpostavlja da oni koji ih rađaju "slušaju riječ Božju i vrše je" (Lk 8, 21) i tek tako svatko postaje u pravom i punom smislu "majka" (Mk 3, 35) Kristova. Majčinstvo je ukorijenjeno u vjeri i mora se ravnati njome. Treba ga prihvatiti i u njemu uvijek biti otvoren prema Bogu. Prema tome, brak i majčinstvo su radi Krista. Njim su posvećeni, njim su upravljani, njim finalizirani. Svaki je brak i majčinstvo služba Kristu u poslušnosti vjere.

(Nastavlja se)

(21) Rahner, 67.; (22) Rahner, 68.; (23) Muller, 471.; (24) Muller, 471.; (25) Usp. Muller, 472/473; (26) Lumen Gentium, n. 65.; (27) René Laurentin, Mutter Jesu-Mutter der Menschen / originally La Vierge au Concil, 1965, Paris) Limburg, 1967, str. 175.; (28) Muller, 451.; (29) Muller, 486.; (30) Muller, 463.

DJETINJSTVO UZ GOSPU

Dugo vremena mi je trebalo da razumijem što je raj i razumio sam ga kroz molitvu; raj nije ono što vidimo očima, raj je u svima nama, u našem srcu, i siguran sam da svatko od nas raj može doživjeti ovdje na zemlji; ako prihvatimo Boga i stavimo ga na prvo mjesto, već imamo raj. Svi me hodočasnici pitaju o doživljaju raja, a ja im odgovaram također pitanjem: Jesmo li u svakom trenutku spremni za raj, jesam li ovoga trenutka spreman doći pred Boga? To su najvažnija pitanja.

Priredio Krešo Šego

Prvih dana, mjeseci i godina ukazanja različiti su ljudi tvrdili da su vidjeli čudesne znakove na Križevcu, Podbrdu, kod crkve, a mnogi su tvrdili i da su doživjeli različite milosti pa i ozdravljenja. Jeste li ikad o tome razgovarali s Gospom?

Svi smo Gospi preporučivali bolesnike koji su nas za to molili. Sam nikad Gospu nisam pitao je li ta i ta osoba ozdravila ili nije. To je Božji plan, a svim hodočasnicima kojima govorim kažem da se u Međugorje ne dolazi zbog znakova, jer je najveći znak koji se u Međugorju može doživjeti promijeniti samoga sebe, znači početi živjeti s Bogom. Za mene je to najveći znak, a ostalo, ako bude znakova, hvala Bogu.

Posljednje ukazanje imali ste 12. rujna 1998. Kako ste se osjećali kad Vam je dan ranije Gospa rekla da će to biti posljednje ukazanje?

Gospa mi na ukazanju 11. rujna nije rekla da ću sutradan imati posljednje ukazanje, već je rekla da će mi dati desetu tajnu. Mirjana i Ivanka su dobile desetu tajnu i tim danom imale su posljednje ukazanje, ali ja sam se ipak nadao da sa mnom ne će biti tako, uvijek postoji tračak nade. Teško je opisati bol koju sam osjećao kad je Gospa kazala da više ne će dolaziti svaki dan. Sebi sam postavljao bezbrojna pitanja: Kako, zašto, kako je moguće više ne vidjeti Gospu... Što ću raditi u vrijeme ukazanja, kako ću izdržati da ne vidim Gospu koja mi se svakodnevno ukazivala sedamnaest godina... Mogu reći da sam odrastao s Gospom, ona me je vodila za ruku kroz moj život... No Gospa nam je govorila: *Molite i dobit ćete sve odgovore!* I tako je bilo sa mnom – molio sam i Gospa mi je dala snagu, prihvatio sam sve, zahvaljujem Bogu za sve što mi je dao, na vremenu u kojem mi je slao Gospu koju

Shimila Lidija Pentis

sam gledao očima, ali sam shvatio da možda i nije toliko važno gledati je očima, važno je Gospu imati u svome srcu. I tako je dan-danas; Gospa je uvijek sa mnom iako je ne vidim svojim očima, već očima svoga srca.

Nakon toga dana kad ste imali posljednje ukazanje imali ste zakazan molitveni program na Haitiju. Dvumili ste se poći ili ne poći?

Nakon toga htio sam sve blokirati, nije mi se išlo na taj susret. Mislio sam, kako ću ići kad više ne ću vidjeti Gospu, bila je strašna bol u mom srcu. No ljudi s kojima sam bio susrete su organizirali godinu dana unaprijed, i bilo mi je teško reći da ne želim ići. Molio sam, tražio od Gospe pomoć, sve predao u Božje ruke i otišao sam na susret. Riječ je o najsiromašnijem mjestu na svijetu, a bilo se okupilo sedamdeset-osamdeset tisuća ljudi. Kad vidiš toliku radost i toliku želju za Bogom – ljudi koji su molili i pjevali, a možda preko dana nisu imali što jesti – vidio sam da je molitva njihova hrana, shvatio sam da su mnogo bogatiji od nas, iako su siromasi; bogati su jer imaju Boga. U svakom čovjeku na tom skupu prepoznao sam Gospu, vidio sam da je Gospa tu, premda je ne vidim očima, ona je tu sa mnom.

Kako ste preboljeli sljedeće dane koji su Vam morali na izvjestan način izgledati prazni?

Kroz molitvu, samo kroz molitvu.

Godišnje ukazanje imate na Božić, pa taj dan imate dvostruki blagdan: Božić i ukazanje. Kako se pripremate za taj dan?

Cijela godina je priprava za taj dan, a pripremam se molitvom, obiteljskom molitvom i molitvom s djecom, osobnom molitvom, postom, dakle cijela godina je priprema za taj dan. Gospa mi je dala veliki dar – ukazanje na Božić i Božić je za mene uvijek neopisiva radost, dar za koji stalno zahvaljujem Bogu.

Vas i Vicku Gospa je vodila u raj, pakao i čistilište. Opišite taj događaj.

Tada sam imao jedanaest godina, i taj dan kad je Gospa došla nije bilo uobičajeno vrijeme ukazanja. Prepali smo se zbog toga što to nije bilo redovito vrijeme ukazanja za koje se uvijek pripremamo molitvom, taj dan Gospa je došla i mi smo se prepali. Još veći strah nastao je kad je rekla da ćemo poći s njom – mislio sam da ću umrijeti, nisam to želio jer nikad nisam ni razmišljao o smrti. Kad je Gospa to rekla, kazao sam joj da uzme Vicku, njih je osmero djece, a ja sam sâm u roditelja, na što je Gospa kazala: *Ne bojte se, ja sam s vama.* Naše je putovanje

trajalo kratko, i prvo što nam je Gospa pokazala bio je jedan beskonačni prostor u kojemu je bilo prelijepo svjetlo, svjetlo koje nikad na zemlji nisam vidio ni doživio. Mogao bih ga nazvati jednim toplim svjetlom; također smo na tom mjestu vidjeli dosta ljudi koji su molili i to je ono kako se može opisati našim riječima jer raj nitko ne može opisati. Na tom me se mjestu najviše dojmio mir i radost koja se osjećala, mir i radost koje sam vidio na licima tih ljudi. Dugo vremena mi je trebalo da razumijem što je raj i razumio sam ga kroz molitvu; raj nije ono što vidimo očima, raj je u svima nama, u našem srcu, i siguran sam da svatko od nas raj može doživjeti ovdje na zemlji; ako prihvatimo Boga i stavimo ga na prvo mjesto, već imamo raj. Svi me hodočasnici pitaju o tome, o doživljaju raja, a ja im odgovaram također pitanjem: Jesmo li u svakom trenutku spremni za raj, jesam li ovoga trenutka spreman doći pred Boga? To su najvažnija pitanja. Poslije toga Gospa nam je pokazala jedan prostor u kojem je vladala tama. U tom prostoru nismo vidjeli ljude, ali smo osjećali kretanje, trzaje. Gospa nam je rekla: *Molite za duše u čistilištu, one su potrebne vaših molitava.* I na kraju, Gospa nam je pokazala i treći prostor o kojemu nikad nisam pričao niti želim o tome pričati. To je bilo nešto strašno.

Je li se to kasnije događalo?

Ne. To je bilo prvi i jedini put.

Mirjana, Ivanka i Vi imate po deset tajni, a Vicka, Marija i Ivan, kojima se Gospa još svakodnevno ukazuje, po devet. Znamo kako će Mirjana objavljivati svoje tajne. Znadete li kako će to biti s Vašim tajnama?

Meni je Gospa povjerila deset tajni, a način na koji ću ih objaviti još ne znam. Gospa mi o tome nije ništa rekla.

Nekim vidiocima Gospa je kazivala svoj život. Je li i s Vama to slučaj?

Ne, nikad mi nije pričala.

Mirjana tajne ima zapisane na nekoj vrsti pergamene. Kako Vi čuvate tajne, na čemu su zapisane?

Svoje tajne nemam zapisane, pamtim ih.

O tajnama, jer su tajne, ne govorite, premda su svi vidioci potvrdili da je svima zajednička treća tajna – znak na Brdu ukazanja. Jeste li ga vidjeli i znadete li kad će on biti?

Da, znam kad će biti znak i znam kakav je znak, vidio sam ga.

Odnose li se tajne na Vaš osobni život ili su namijenjene svima nama?

O tome ne mogu govoriti.

Naravno da me nijekanje i sve slične izjave bole. Pa ja sam Gospu svojim očima vidio, i još više, Gospu sam doživio u svom srcu. Kad sam bio dijete ljutio sam se na takve izjave, ali danas ne, ne ljutim se već molim za te ljude.

Je li teško čuvati tajne, dođete li ikad u napast nešto detaljnije o njima reći?

Ne, nikad se to nije dogodilo, a hodočasnici kažem: Ne razmišljajmo o tajnama, već molimo. Kao što sam rekao, najveća naša tajna jest u svakom trenutku, uvijek biti spreman za Boga. Svaki čovjek koji ima Boga, koji živi s Bogom, ničeg se ne treba bojati. Čim se govori o tajnama ljudi odmah razmišljaju o katastrofama i ratovima; razmišljajmo o pozitivnim stvarima, razmišljajmo o svom životu jer ako imamo Boga, ničega se ne trebamo bojati.

Od desetogodišnjeg dječaka s tako golemom obvezom svakidašnjih ukazanja i prenošenja poruka Neba, izrasli ste u obiteljskog čovjeka. Jeste li ikad, a naravno da imate toliko briga kao i svaki otac obitelji, pomislili: "Bože moj, zašto si sve ovo meni morao natovariti?"

Nikad ne ću imati dovoljno riječi zahvale Bogu za dar koji mi je dao, dar da vidim Gospu. To je veliki dar za mene, za moju obitelj, za svijet. No nekad ima i poteškoća, svi smo ljudi, znamo koliko u Međugorje dođe hodočasnika, većinu ih susretnem, nekad bude teško, ali hvala Bogu, idemo naprijed.

Na koji način u svojoj obitelji prakticirate sve ono čemu nas kroz minulih dvadeset sedam godina uči Gospa?

Prije svega kroz molitvu, kroz post i posebno kroz odgoj naše djece. Svima kažem da smo obitelj kao i svaka druga obitelj, obitelj koja nastoji živjeti Gospine poruke, djecu odgajati u vjeri, da budu pravi kršćani, ne kao djeca vidioca već kao djeca iz jedne kršćanske obitelji. Molimo i postimo s djecom, razgovaramo s njima, prenosimo im Božju ljubav...

Svaki vidjelac ima i poseban dar, neku posebnu nakanu. Koja je Vaša?

Vicka i ja posebno molimo za bolesnike. No najprije molimo za ozdravljenje srca. Hodočasnici uvijek kažem da nije pogrešno moliti za tjelesno zdravlje, za ozdravljenje, ali uvijek treba kazati: Bože, neka bude volja Tvoja. Nemojmo se Boga sjetiti samo kad smo u nevolji i potrebi, kad smo bolesni i pritisnuti problemima, imajmo ga svaki trenutak u svom srcu, jer Bog je naša snaga i odgovor na sve što tražimo u svom životu.

Gledajući otvorena i iskrena srca, i naša župa i mnogi u svijetu doživjeli su promjene. Plodovi ukazanja su neporecivi, o čemu govore obraćanja, ispovijedi, broj hodočasnika, molitvene skupine nastale po nadahnuću Kraljice Mira, život po porukama, itd. Ipak, mnogi imaju problem uopće s prihvaćanjem ukazanja. Bole li Vas tvrdnje, danas, nakon svega, da to nije plod Duha Svetoga, da je sve izmišljeno i ishalucinirano?

Naravno da me nijekanje i sve slične izjave bole. Pa ja sam Gospu svojim očima vidio, i još više, Gospu sam doživio u svom srcu. Kad sam bio dijete ljutio sam se na takve izjave, ali danas ne, ne ljutim se već molim za te ljude. Ono što se događa u Međugorju Božji je plan i Bog će to nastaviti, ljudi ništa ne mogu učiniti.

Otkud tako tvrdo srce u ljudi da pokraj svih plodova, tako očitih – dovoljno je biti kod crkve i gledati tolike ljude kako čekaju u redu za ispovijed, ljude u bolesničkim kolicima, svećenike na oltaru, tisuće vjernika na svetoj Misi, desetke tisuća mladih iz cijeloga svijeta koji umjesto plaža, kupališta i čega sve ne, izabraše danima na žarkom suncu moliti? Pa one koji mole na Podbrdu, Križevcu, ili razgovarati sa svećenicima koji zvanje osjetiše upravo ovdje?

To treba pitati te ljude, i sam se toliko puta pitam, otkud im tvrdo srce. Gospa dolazi dvadeset sedam godina, dvadeset sedam godina govori *draga djeco*; na kraju uvijek kaže *hvala vam*, zahvaljuje nam, umjesto da mi Bogu i Gospi zahvaljujemo na njezinoj nazočnosti ovdje... Molimo za te ljude, jer Gospa je rekla da molitvom i postom i ratove možemo zaustaviti, a siguran sam da molitvom možemo promijeniti i takve ljude.

I, na kraju, Vaša poruka čovjeku današnjice, naravno iz iskustva osobe koja je imala svakidašnje susrete s Nebom, a jedanput ste bili i odvedeni u Nebo?

Mogu samo ponoviti Gospine riječi iz jednog ukazanja na samom početku: *Draga djeco, otvorite mi svoja srca, ostalo ću sama učiniti!* Predajmo svoje živote u Božje i Gospine ruke i shvatit ćemo što je uistinu život.

UZMI NAS, GOSPODINE, U SVOJU LJUBAV

Papa Benedikt XVI. sudjelovao je u večernjoj tradicionalnoj euharistijskoj procesiji. Proveo je neko vrijeme u tihoj molitvi i meditirao o sakramentu euharistije, o smrti i uskrsnuću Gospodinovu, o značenju euharistije za kršćanski život. Na kraju je razmatranja Papa pozvao sve nazočne: “Ne možemo više šutjeti što znamo. Idite i navijestite svemu svijetu čudesna djela Boga koji je u svakome trenutku našega života nazočan, na svakome mjestu ove zemlje”.

Prijevod fra Tomislav Pervan

Gospodine Isuse, ti si ovdje nazočan!
I Vi, braćo moja i sestre, prijatelji moji,
i Vi ste sada sa mnom pred Njime nazočni!

Gospodine, prije dvije tisuće godina bio si spreman popeti se na sramotno drvo križa kako bi uskrsnuo te zauvijek bio i ostao s nama, svojom braćom i svojim sestrama.

A Vi, moja braćo, moje sestre, prijatelji moji,

i Vi budite spremni da Vas On zahvati!

Promatramo Njega.

Klanjamo se Njemu.

Ljubimo Njega i težimo da Njega sve više ljubimo.

Promatramo Onoga koji je za pashalne večere dao svoje tijelo i svoju krv učenicima kako bi ostao s njima “u sve dane do svršetka svijeta” (Mt 28,20).

Klanjamo se Onomu koji je na početku i na kraju naše vjere. Onomu bez kojega ne bismo bili ovdje ove večeri. Onomu bez kojega uopće ne bismo mogli postojati. Onoga bez kojega ništa ne bi bilo, ništa, apsolutno ništa! On, po komu “je sve stvoreno” (Iv 1,3). On u kome smo svi mi stvoreni – za vječnost; On koji nam je dao svoje tijelo i svoju krv, On je ovdje, ove večeri, pred nama, darovan našim pogledima.

Ljubimo Njega i težimo da upravo Njega sve više ljubimo – Njega koji je ovdje pred nama, izložen našim pogledima, možda i našim pitanjima, našoj ljubavi!

Bilo da hodamo ili smo možda prikovani na krevet boli, bilo da hodimo u radosti ili se nalazimo u duševnoj pustinji, o Gospodine, uzmi nas sve u svoju ljubav: u bezgraničnu ljubav, koja je vječno ljubav Oca

prema Sinu i Sina prema Ocu, ona ljubav Oca i Sina prema Duhu kao i ona Duha prema Ocu i Sinu.

Presveta Hostija izložena pred našim očima govori o toj beskrajnoj snazi ljubavi koja se tako slavno očituje na križu. Presveta Hostija pripovijeda nam o nevjerovatnoj poniznosti Onoga koji je sama sebe učinio siromašnim kako bi nas obogatio. On koji je bio spreman izgubiti sve kako bi nas stekao svojem Ocu. Presveta Hostija jest živi i djelatni sakrament vječne prisutnosti Spasitelja ljudi u njegovoj Crkvi.

Draga braćo, drage sestre, dragi prijatelji: Budimo spremni, budite spremni staviti se Njemu na raspolaganje - Njemu koji nam je dao sve te koji je došao ne da osudi svijet, nego da se svijet po Njemu spasi (usp. Iv 3,17)! Budite spremni prepoznati u svome životu aktivnu prisutnost Onoga koji je sada ovdje izložen našim pogledima! Budite spremni prinijeti Njemu svoj život!

Marija, Blažena Djevica Marija, bezgrješno začeta, bijaše prije dvije tisuće godina spremna darovati sve, staviti svoje tijelo na raspolaganje kako bi prihvatilo Stvoriteljevo tijelo. Sve je došlo od Krista, pa i Marija; sve je došlo uz pomoć Marije, pa i Krist!

Marija, Blažena Djevica, i večeras je ovdje pred tijelom svoga Sina, sto i pedeset godina nakon što se ukazala maloj Bernardici.

Presveta Djevice, pomozmi nam da razmatramo, pomozmi nam da se klanjamo, pomozmi nam da ljubimo. Da ljubimo sve više i više Onoga koji nas je tako ljubio kako bismo vječno živjeli s Njime.

Okruženi smo velikim oblakom nevidljivih svjedoka, posve blizu ove blagoslovlje-

ne špilje i pred ovom crkvom koju je Djevica Marija željela; oblakom svjedoka svih onih muževa i žena koji su promatrali, štovali i klanjali se stvarnoj nazočnosti Onoga koji nam se darovao do posljednje kapi svoje krvi; oblakom svjedoka svih onih muževa i žena koji su provodili sate i sate klanjajući se Presvetom oltarskom sakramentu.

Večeras ih ne vidimo, ali ih čujemo kako jedni drugima i nama poručuju: “Dodaj, neka te Učitelj pozove! On je ovdje i zove te! (usp. Iv 11,28). On želi Tvoj život kako bi ga sjedinio sa svojim. Daj mu da te On zahvati! Ne gledaj više na svoje rane, zagledaj se u Njegove! Ne gledaj više na ono što te dijeli od Njega ili od drugih; promatraj nemjerljivu udaljenost koju je On prevalio kad je uzeo tvoje tijelo, kad se On popeo na križ što su mu ga ljudi pripravili, i kad se On dao poslati u smrt kako bi nam pokazao svoju ljubav. On te uzima u svoje rane. On te skriva u svojim ranama. Ne odbij Njegovu ljubav!”

Ona moćna vojska svjedoka koja se dala zahvatiti Njegovom ljubavi jest vojska svetica u nebesima koji ne prestaju i nas zagovarati. I oni su bili grješnici, toga su bili svjesni, ali su bili spremni, ne upirati pogled u svoje vlastite grijeha, zapravo ništa ne promatrati osim rana svoga Gospodina, kako bi tu pronašli slavu križa i pobjedu života nad smrću. Sv. Pierre-Julien Eymard nam veli sve kad uzvikuje: “Sveta euharistija jest prošli, sadašnji i budući Isus Krist!”

Prošli Isus Krist nalazi se u povijesnoj istini Posljednje večere u koju nas svako slavlje svete Mise uvodi.

Isus je nazočan jer nam On sam veli: “Uzmite i jedite od ovoga svi: Ovo je moje tijelo, ovo je moja krv!” Izričaj “ovo jest” stoji u prezentu, ovdje i sada, kao i u svim “ovdje i sada” ljudske povijesti. Stvarna prisutnost, nazočnost koja nadilazi naše siromašne usne, naša siromašna srca te naše siromašne misli. Prisutnost koja je darovana našim pogledima kao večeras, ovdje, kod one špilje gdje se Marija očitovala kao Bezgrješno Začeće.

Euharistija je isto tako i budući Isus Krist, Isus Krist koji će doći. Dok promatramo svetu Hostiju, njegovo proslavljeno tijelo, preobraženo i uskrslo, promatramo ono što ćemo promatrati u vječnosti. U tome ćemo moći prepoznati cijeli svijet koji svakoga trenutka nosi njegov Stvoritelj. Svaki put kad Njega blagujemo, ali i svaki put, kad Njega promatramo, navijestamo Njega dok On ne dođe u slavi: “do-

nec veniat". Upravo ga zato i primamo s beskrajnim strahopočitanjem.

Neki ga od nas ne mogu ili još uvijek ne mogu primiti u sakramentu, ali ga mogu promatrati u vjeri i ljubavi te izraziti svoju želju da se s Njime sjedine. To je ona želja koja ima veliku vrijednost u Božjim očima. Oni iščekuju s većom predanošću Njegov ponovni dolazak. Oni očekuju Isusa Krista koji će doći.

Kad je neka prijateljica pitala Bernardicu nakon njezine prve pričesti: "Kad si bila sretnija: za prve svete pričesti ili za ukazanja?", Bernardica je odgovorila: "To su dvije stvari koje su usko povezane, ali se ne mogu međusobno uspoređivati: Oba sam puta bila sretna" (Emmanuelite Estrade, 4. lipnja 1858.). Spram njezine prve svete pričesti njezin je župnik posvjedočio pred biskupom iz Tarbesa: "Bernardica je bila veoma sabrana, krajnje pozorna, kako se samo poželjeti može... Izgledala je krajnje prožeta svetim činima koje je obavljala. Sve se u njoj razvijalo na čudesan način."

S Pierre-Julien Eymardom i Bernardicom prizivamo svjedočanstvo mnogih svetica koji su njegovali najveću ljubav prema euharistiji. Nikola Kabasilas nam poručuje i kazuje večeras: "Ostaje li pak Krist u

nama, što nam još manjka? Koje bi nam dobro moglo još manjkati? A ostanemo li mi u Kristu, što drugo bismo mogli poželjeti? On je za nas i kuća i stanovnik. Kako smo sretni i blaženi zbog te kuće, kako smo blaženi što smo postali stanom takvome gostu!" (Život u Kristu, IV,6).

Blaženi Charles de Foucauld rodio se god. 1858., iste godine kad su se zbila i ukazanja u Lurdu. Nedaleko od njegova mrtva tijela – poput zrna pšenična bačena u zemlju – pronađena je *lunula* pokaznice s Presvetim oltarskim sakramentom, kojemu se Brat Charles svakodnevno satima klanjao. Blaženi de Foucauld ostavio nam je molitvu koja izvire iz najintimnijega dijela njegova srca, molitvu upravljenu našem Nebeskom Ocu koju možemo s punim pravom učiniti zajedno s Isusom svojom molitvom pred svetom Hostijom:

"Oče moj, u Tvoje ruke predajem svoj duh." To je i posljednja molitva samoga našega Učitelja, našega Najdražega... Neka to bude i naša molitva, i ne samo molitva našega posljednjeg zemnog trenutka, nego i molitva svih naših trenutaka:

Oče moj, stavljam se u Tvoje ruke; Oče moj, Tebi se povjeravam i predajem. Oče moj, Tebi se sav prepuštam; Oče moj, učini sa mnom ono što ti hoćeš; ma što god

Ti sa mnom učinio, na svemu Ti zahvaljujem; zahvaljujem na svemu. Na sve sam spreman, sve prihvaćam, na svemu Ti zahvaljujem. Neka se Tvoja sveta volja vrši na meni, Bože moj, i na svim Tvojim stvorovima, svoj Tvojjoj djeci, na svima koje Tvoje srce ljubi. Ništa drugo ne žudim, o moj Bože. U Tvoje ruke polažem svoju dušu. Tebi je izručujem, Bože moj, svom ljubavljvu svoga srca, jer te ljubim, i jer me ta ljubav sili da Ti se posvema predam i posve izručim u Tvoje ruke, bez ikakve zadržke, s beskrajnim povjerenjem. Jer Ti si moj Otac" (Méditation sur les Saintes Évangiles). Ljubljena braćo i sestre, hodočasnici jednoga dana i žitelji ovih dolina, braćo u episkopatu, svećenici, đakoni, redovničke osobe, svi Vi koji pred svojim očima gledate bezgranično poniženje Božjega Sina te beskrajnu slavu uskrsnuća, ustrajte u tišini i klanjajte se svojem Gospodinu, našem Učitelju i Gospodinu Isusu Kristu. Ostanite u tišini, a onda govorite i recite svijetu: Ne možemo više šutjeti o onome što znamo. Idite i navijestite cijelomu svijetu čudesna djela Boga koji je u svakome trenutku našega života nazočan u svakome mjestu ove zemlje. Bog nas blagoslovio i zaštitio, On nas vodio na putu u vječni život, On koji je život, u svu vječnost. Amen.

IZMEĐU MIRA I DOBRA

Pozdrav koji baštinimo od sv. Franje Asiškoga – Mir i dobro – postao nam je tako uobičajen da ga često izgovaramo i ne misleći o dubljoj poruci koju taj pozdrav u sebi nosi. Rijetko se zaustavimo pred pitanjem – što za mene osobno znači ovaj pozdrav i što njime želim poručiti onomu komu ga upućujem. Nerijetko se ovaj pozdrav uzima za geslo mnogim susretima, pogotovo onim s franjevačkim predznakom, ali ga i mnogi drugi ljudi koriste u javnom prostoru.

Što je taj, po svemu „neobično obični“ čovjek, Franjo iz Asiza, podrazumijevao pod pojmom *mir i dobro*, i kako to da je upravo te dvije riječi uzeo kao pozdrav kojim su se njegova braća trebala pozdravljati među sobom i njime pozdravljati druge ljude? Znamo da u mnogim pozdravima ima ili samo pozdrav sa željom mira (Mir tebi!), ili samo sa željom dobra (Dobar dan!). Kod Franje pozdrav uključuje i mir i dobro.

Mir kao podloga svakovrsnom dobru

Budući da se u mjesecu listopadu prisjećamo Božjega čovjeka Franje, prigoda je da na trenutak zastanemo pred tajnom ovoga pozdrava i života u kojem su mir i dobro imali odlučujuću ulogu i bili posve usklađeni s njegovim životom.

Franjin mir nije nikako bio neki jeftini mir samo radi mira, kakav mi ljudi često priželjkujemo, nego je to onaj duboki mir za koji se Franjo svakoga dana iznova borio, koji je svakoga dana iznova tražio. Njegova svetost nipošto nije bila površno čudaštvo stečeno preko noći, već svjesno življenje svakoga trenutka i svojevrсни unutarnji napor. Oni koji žele Franji pripisati tu „bogomdanu“ danost svetosti zaboravljaju na njegove cjeloživotne borbe i pitanja koja je kroz plač postavljao Bogu, pitanja o njemu samome i o Gospodinu. Njegova svetost krije se upravo u iskustvima ljudskih granica i svjesnosti da je, kao čovjek, bez Boga ništa doli „najveći grješnik“. U Franjinim borbama s njim samim sakriveni su najdublji izvori unutarnjeg mira.

Kad mi ljudi počnemo govoriti o miru, najprije pomislimo na stanje bez rata. Odmah mislimo na svjetski mir, na mir koji se gradi negdje daleko od nas. Vrlo rijetko se usuđujemo pozabaviti mirom

s. Dominika Anić

koji se tiče nas osobno, mirom koji je ili nije unutar naše vlastite kože, naše obitelji, zajednice, Crkve.

Mir srca

Mir o kojem svojim životom svjedoči sv. Franjo najprije je unutarnji mir, mir srca, koji je preduvjet i temelj svakom drugom obliku mira. Mir nije moguće postići isključivo na vanjskoj razini jer on je bitno određen našom unutarnjošću. To svatko od nas može posvjedočiti. I to na jednostavnim primjerima iz svakidašnjeg života. Možemo se naći u savršeno mirnom okruženju a osjećati se uznemirenima. Ne znamo kamo bi sa sobom ni s vanjskim mirom koji nas okružuje a koji nije dio nas pa nam smeta i iritira nas. Najradije bismo pobjegli nekamo i od sebe i od tog „lažnog“ mira koji bilježi naše srce. Mir ili nemir tempiran je iznutra. Ne ću reći da nam ambijent ne pomaže, ali on nije odlučujući. Odlučujući je unutarnji mir. Isto tako se možemo naći u velikoj buci a da osjećamo duboki mir ako ga nosimo u svome srcu. Možemo obavljati svoje poslove posve mirno i usred velike buke jer nas određuje i štiti naš unutarnji sklad i smiraj.

Iz iskustva sv. Franje vidimo da mir nije puka odsutnost rata (unutarnjeg ili vanjskog), nego stanje spokoja koje se postiže kroz zajedništvo sa Stvoriteljem, a onda i sa svim stvorenjima. Franjo je, znamo to, tražio sebe i u mladenačkim „tulumarenjima“ i u viteštvu i u trgovini i u raskoši, ali se našao tek u tišini crkvice sv. Damjana. Nije prezreo sve dotadašnje, kako mu se želi pripisati, nego je sad sve vidio drugačijim, novim pogledom. Pred njim se otvorio jedan novi put i on se bez osvrtnja uputio njime, sav mu se bez zadržke predao.

Unutarnji sklad kojemu je Franjo cijelog svoga života težio, dobivao je povre-

meno i svoje vanjske oblike, prelijevao se na sve i svakoga s kojim je Franjo dolazio u dodir.

Nestalnost izvanjskoga mira

Tako smo često skloni tražiti mir izvan sebe, i tako se često razočaravamo kratkoćom njegova djelovanja. Nerijetko iskusimo tek privid u svim njegovim bojama, površnost koja s prvim preprjekama nestaje, a u nama ostavlja tek gorak okus praznine i prijevare. Pravi mir jednostavno ne trpi tek puku izvanjskost. I o tome bi svatko od nas mogao ponešto reći iz vlastitoga života. Bilo da živi u obitelji ili zajednici, ili kao samac. Često u našim međuljudskim odnosima dođemo u situaciju žrtvovati istinu (onu koja oslobađa) za lažni mir. Za izvanjski privid sklada i slaganja žrtvujemo autentičnost. A to nas

Snimio Siniša Henčić

Isus je bio tako jasan kad je u pitanju bilo ljudsko licemjerje. Takve, samo izvanjske opslužitelje zakona, nazvao je «obijeljenim grobovima». Kako savršena slika! Izvana uređeni, a unutra mrtvi, raspadaju se beživotni, prepušteni tek truleži i svakome smradu. Iz njih nikada života. Samo im se trule kosti množe. Takav je i mir čiji su zagovornici.

onda dovodi u unutarnji konflikt s nama samima i nameće nam osjećaj krivnje ili licemjerja. I pitamo se – je li to doista mir koji želimo? Ili, zašto sebi dopuštamo biti uvučeni u bubanj licemjerja koje nam neprestano sugerira da ulažemo sve energije da vani izgleda sve savršeno, da se ništa ne primijeti. A što pritom iznutra trunemo, što dolazimo u konflikt s najdubljom istinom o sebi i o životu, za to se rijetki brinu. Imamo toliko slučajeva u na-

šim obiteljima gdje iznutra doslovce sve odumire, sve se raspada, a njezini članovi se grčevito trude da se to ne vidi vani, da vani izgleda sve dobro.

Isus je bio tako jasan kad je u pitanju bilo ljudsko licemjerje. Takve, samo izvanjske opslužitelje zakona, nazvao je «obijeljenim grobovima». Kako savršena slika! Izvana uređeni, a unutra mrtvi, raspadaju se beživotni, prepušteni tek truleži i svakomu smradu. Iz njih nikad života.

Samo im se trule kosti množe. Takav je i mir čiji su zagovornici.

Franjina dobrota

Kad je Franjo shvatio gdje je mir i što je prava dobrota, za njega više nije bilo životnih prepreka koje ne bi mogao nadići, ni iskustava koja ne bi mogao iskoristiti kao priliku da živi te vrjednote. Više nije bila važna cijena. Za mir i dobro nijedna cijena nije bila previsoka. Pa i onda kad je to značilo odrećuće od svega i svakoga tko ne razumije njegova stremljenja. Pa i od vlastitog oca, obitelji, posjeda. Franjo je shvatio da imati mir znači postati potpun čovjek, dobar čovjek. Imati mir i živjeti dobrotu znači moći reći svoju istinu jednako i papi i sultanu, i braći i pticama, i Klari i umbrijskome vuku. Biti dobar za Franju je značilo znati šutjeti kad treba, ali i govoriti kad treba. Nama se često dogodi upravo suprotno. Šutimo kad ne treba šutjeti (opet radi lažnoga mira), a govorimo kad nikako nije dobro govoriti (opet radi neke naše dobrote ili dokazivanja prava).

Mir i dobro ne mogu se proizvesti nikakvim određenim ili nametnutim tehnikama, nikakvim nagomilavanjem sad ovih sad onih molitava. Mir se postiže u običnosti svakidašnjega života, življena u istini pred Bogom, samima sobom i pred drugima, izvršavajući obveze svoga poslanja. Ne s težnjom da netko drugi vidi kako sam ja dobra i sveta, nego da nastojim živjeti pred Božjim ogledalom ljubavi i milosrđa bez straha i u radosnoj opuštenosti, ne dopuštajući da me mišljenje i prosudbe drugih određuju i vode u površnu izvanjskost koje se teško oslobađam. Ili da o sebi stvaram sliku koja mi je nedostižna. To je život bez maski – jednostavan i čist.

Mir bez dobrote prema drugima, samo da se pokaže neka umišljena vlastita veličina, namještenost je i praznina duše. Dobrota bez unutarnjega mira, samo zbog očekivanja uzdarja i da se pokaže pred drugima, dvoličnost je koja kad-tad donosi nesreću. Dobrota koju ostvaruje sv. Franjo je ona kojom je mogao jednako zagrliti gubavca i vuka, nošena unutarnjim mirom s Bogom, ljudima i svemirom. Dobrota je to koja ne traži uzdarja i ni u čemu ne gleda svoj interes. Dobrota jednostavna i jasna. Mir koji spašava i ljude i svijet.

Svetkovina Uzvišenja svetog Križa - Misa na Križevcu

Priredila Lidija Paris

Snimio Foto Đani

Blagdan Uzvišenja svetog Križa u župi Međugorje tradicionalno se slavi u prvu nedjelju poslije Male Gospe. U čast Svete godine Otkupljenja 1933./34., potaknuti tadašnjim župnikom fra Bernardinom Smoljanom, međugorski su župljani, usprkos velikoj neimaštini, na brdu ponad Međugorja sagradili monumentalni betonski križ visok 8,5 a širok 3,5 metra. U njegovo su križište ugrađene relikvije Isusova Križa dobivene iz Rima.

Križ je blagoslovljen 16. ožujka 1934., a isti dan u njegovu je podnožju prvi put slavljena sv. Misa. Već u rujnu 1935. biskup fra Alojzije Mišić odredio je da se blagdan Uzvišenja sv. Križa u Međugorju slavi u prvu nedjelju poslije Male Gospe i da se tada na Križevcu slavi pučka Misa. Sve do 1981. bio je to blagdan za župljane i prijatelje iz okolnih mjesta, a od 1981. blagdan za hodočasnike iz cijelog svijeta.

U Međugorju nas Gospa neprestano poziva da molimo pred Križem i da častimo Kristov Križ. I ove su se godine brojni domaći i strani hodočasnici odazvali njezinu pozivu.

U 10 sati u podnožju Križevca započela je molitva krunice, koju su predvodili međugorski fratri, a u 11 sati svečana sveta Misa. Predslavio ju je fra Svetozar Kraljević u koncelebraciji s 56 svećenika. Ove se godine na Križevcu zbog kiše nije moglo dijeliti svetu pričest, pa su je hodočasnici po silasku s Križevca primili u župnoj crkvi. Podijeljeno je 3.500 sv. pričesti.

Budući da se na taj dan tijekom prijedpodneva ne slave sv. Mise na drugim jezicima, u župnoj je crkvi u podne slavljena jedinstvena sveta Misa za domaće i strane hodočasnike. Predslavio ju je fra Tomislav Pervan u koncelebraciji sa 62 svećenika.

Večernju svetu Misu na vanjskom oltaru predslavio je fra Miljenko Šteko u koncelebraciji sa 62 svećenika.

“TVOJE OČI VIDJEŠE VIŠE OD NAŠIH...” (II.)

DOGODILO SE TO PRED NJEZINIM OČIMA - LURDSKA UKAZANJA PRIJE 150 GODINA

fra Tomislav Pervan

Upućen na konzervativne katolike i protuklerikalce

Nakon sedamnaestoga ukazanja 5. travnja špilja je odlukom mjesnih vlasti zatvorena, a pristup zapriječen. Ponovno je otvorena za posjetitelje tek ujesen 1858. na zapovijed cara Napoleona III. čiji je jedini sin i prijestolonasljednik u to doba teško obolio. Carski je sin pio vodu s izvora i uzimao trave s mješta Marijina ukazanja te je čudom ozdravio. Napoleon III. bio je politički upućen na konzervativne katolike ali i protuklerikalne slobodoumnike. Nakon rata protiv Austrije 1859. u gornjoj Italiji te nakon ujedinjenja i uspostave talijanskog kraljevstva s glavnim gradom Firencem 1860. zadržavao se on s francuskim trupama u Rimu do rata s Pruskom god. 1870., kad je bio prisiljen na povlačenje iz Rima, gdje je slovio kao zaštitnik ostataka papinske države. Čini se da ga je njegova supruga Eugenija nagovorila na promjenu stajališta prema Lurdu, nakon što mu je sin ozdravio. Dok

je pristup špilji bio zatvoren, Bernardica je imala 16. srpnja 1858. svoje posljednje ukazanje kad se navratila još jednom na obalu Gave izvan ograđenog prostora. Zanimljivo: Šesnaesti srpnja jest spomen Gospe od Karmela, svetkovina škapulara u karmelićana.

Jamačno je lako protumačiti i shvatiti fenomen mnogih Marijinih ukazanja u Francuskoj u 19. stoljeću koja su naišla na velik odjek u cijelom katoličkom svijetu. Za razliku od srednjega vijeka kad su ta ukazanja bila rijetka, u novije doba imamo mnoga ukazanja o kojima se lako i brzo pronosi vijest s jednoga kraja svijeta na drugi zbog suvremenih komunikacija. U Crkvi glede ukazanja vlada uvijek velik oprez, poglavito stoga što Rim obvezuje mjesne biskupe na pomno istraživanje te formalno priznavanje ili odbacivanje spomenutih fenomena. Učeni papa Benedikt XIV. (Prosper Lambertini) objavio je između 1734. – 1738. četiri sveska “*De servorum Dei beatificatione et beatorum ca-*

nonizatione”, O proglašavanju blaženicima i svecima slugu Božjih. Tu su navedeni kriteriji i za nadnaravna ukazanja i viđenja odnosno *audicije* te sve okolnosti koje govore u prilog ili protiv nadnaravnosti pojedinih ukazanja.

Čisto prirodno tumačenje, jedino dostupno prirodnoznanstvenom i historijskom mišljenju, ne može po sebi priznati stvarnost Gospinih ukazanja. U najboljem slučaju ono može događaje samo rekonstruirati te ispitati njihove okolnosti. Da bi čovjek priznao i prihvatio Marijina ukazanja, pretpostavlja se vjera u Božju opstojnost i Božju svemoć, vjera u mogućnost da Bog zahvati u ljudsku povijest. Isto vrijedi i za stvarnost čuda što je pretpostavka da bi Crkva prihvatila i priznala autentičnost nekih ukazanja.

Međutim, kako jednodimenzionalni svijet i svjetonazor ne prihvaća i ne priznaje čudesa, mogućnost i dokazivost ukazanja preostaje samo onome mišljenju otvorenu transcendenciji, za-zbiljnosti. Crkveno priznanje ne znači istodobno potvrdu objektivne činjeničnosti pojedinih ukazanja Blažene Djevice Marije, nego je na istoj razini kad je riječ o prosudbi ostalih privatnih ukazanja. Crkva ni od koga ne traži da prizna ukazanja, ali je nijekanje mogućnosti privatnih objava u sukobu s Božjom svemoći i mogućnošću Božjega izravnoga zahvata u postojeći svijet.

Povijesnospasenjska dramatika novoga doba

Množina Marijinih ukazanja u novije doba u kontekstu vjere te poruka pokore i obraćenja – u La Salettu, i Lurdu pa onda u Fatimi i Međugorju – nije nikakva slučajnost. Sve to ima u sebi eshatološko značenje. Iz toga se može povući zaključak kako povijesnospasenjska dramatika novoga doba te poziv na jasnu odluku i opredjeljenje, na obraćenje u vremenu u kome se nalazimo, zatim cjelokupna sudbina čovječanstva u sadašnjim prilikama govore u prilog Marijinih ukazanja te Marije kao posrednice, putokaza i smjerokaza prema Kristu Gospodinu, njezinu Sinu, u vremenu koje čini se ne treba ni Boga ni spasenja.

Marijina ukazanja u Rue du Bac otvaraju tu eshatološku perspektivu. Čudotvorna medalja, napravljena na temelju opisa što ga je dala Katarina Labouré nakon ukazanja, nije djelo umjetnika, nego je umjetnički pokušaj prikaza onoga kako je vidjela Mariju opisala. Na njoj je prikazana

Marija kako satire glavu Zmiji. Sjetimo se Guadalupe u Meksiku god. 1531. i Marijina predstavljanja: *Ja sam ona koja satire Zmiji glavu!*

I prije god. 1830. bijaše *Marija koja satire glavu Zmiji* znani motiv, ali upravo sada, nakon 1830. pojavljuje se Marija u eshatološkom ozračju, kao *Veliki znak* iz Apokalipse: Žena obučena u sunce, s mjesecom pod nogama, s krunom od dvanaest zvijezda na glavi, upravo prema Otk 12, – makar to na medaljici koja se danas nudi nije uvijek raspoznatljivo. U La Salettu je ta eshatološka perspektiva više nego jasna kao i poziv na pokoru u Lurdu gdje se miješaju i demonski glasovi iz pakla, ona Zmija s čudotvorne medalje. U Fatimi imamo viđenje pakla, što je male vidioce do dubine bića prestravilo.

Kad se pitamo spram poruka Blažene Djevice Marije u Lurdu, možemo zaključiti zajedno s René Laurentinom, ponajboljim teološkim znalцем iz područja ukazanja, a on je temeljito istraživao lurdska ukazanja i napisao zacijelo najopsežnije i temeljno djelo o njima: “Krajnje siromaštvo, molitva, pokora i bezgrješno začeće Marijino!” U te sržne riječi mogu se sažeti poruke lurdskih ukazanja. Majka Božja izabire kao naslovnika svojih ukazanja obično seosko dijete, mlinarevu kćerku, dijete iz najsiromašnije obitelji u selu. Međutim, nisu li i betlehemijski pastiri bili siromasi, bez ikakva obrazovanja? Bernardica je živjela siromaštvo i nikad ništa nije uzimala, nikakvu dobit ni korist nije imala od ukazanja, pa ni nakon što je postala slavna. Lurd je mjesto sućuti, smilovanja te skrbi za bolesne i patnike – upravo kao i onaj ribnjak Betezda u Jeruzalemu, gdje bijaše okupljašte svih bolesnih kod Ovčjih vrata.

Bernardica, koja je kasnije stupila u samostan (god. 1866.) a preminula 1879., posvetila se u ratnoj godini 1870. brizi za ranjene francuske vojnike u jednome lazaretu, vojnoj bolnici. Isus je govorio o djeci koja prihvaćaju kraljevstvo Božje te o prihvatu kraljevstva Božjega kao maleno dijete. Sva ukazanja, poglavito pak ova tri velika i posljednja – lurdsko, fatimsko i međugorsko – govore kako je kršćanska vjera ponajprije vjera siromaha i malenih. Jer *siromasima pred Bogom* pripada kraljevstvo nebesko, kako veli Isus u prvom blaženstvu. Kraljevstvo Božje u eshatološkom smislu riječi.

Blagopokojni papa Ivan Pavao II. zaputio se upravo u Lurd na svoje posljednje

putovanje, kao bolesnik i nemoćnik. Donio je Mariji samo jednu ružu iz Rima (što su nekoć običavali pape činiti spram kršćanskih kraljica i vladarica). Došao tražiti zdravlje, moliti i napiti se lurdske vode. Ozdravio nije, doskora je preminuo, ali je imao duboko iskustvo tako da je nakon molitve izjavio kako to „bijaše jedna od najljepših svetkovina mogega života“. Bijaše to konačni cilj i smiraj njegovih hodo-

čašćenja, na mjestu dijaloga između neba i zemlje, na mjestu s koga je poručio svim ženama svijeta da budu „čuvarice Nevidljivoga“ u svijetu. Jer, život je predivni dar, sveti dar, od začeca do smrti. „I nitko ne može tražiti za sebe pravo biti gospodarom života ili smrti. Budite muževi i žene slobode. Međutim, ipak mislite i na ovo: I sloboda je ranjena grijehom. I samu slobodu treba još jednom osloboditi...“

Množina Marijinih ukazanja u novije doba u kontekstu vjere te poruka pokore i obraćenja ... nije nikakva slučajnost. Sve to ima u sebi eshatološko značenje. Iz toga se može povući zaključak kako povijesnospasenjska dramatika novoga doba te poziv na jasnu odluku i opredjeljenje, na obraćenje u vremenu u kome se nalazimo, zatim cjelokupna sudbina čovječanstva u sadašnjim prilikama ...

NOVA KNJIGA FRA TOMISLAVA PERVANA

U nakladi Informativnog centra "Mir" Međugorje i Knjižnice Naših ognjišta ovih je dana objavljena knjiga fra Tomislava Pervana *U svjetlu spoznaj Isusa Krista - Promišljati vjeru u današnjem svijetu*, knjiga 2. Knjiga opsega 240 stranica donosi trideset priloga autora koji promišlja vjerski i društveni život suvremenog čovjeka, kako i sam naslov knjige kaže - u svjetlu spoznaj Isusa Krista.

Svako promišljanje u ovome djelu čitatelju je izvrsna prilika za vlastitu upitanost i odgovore pred svijetom u kojemu živimo.

Knjiga se može nabaviti u knjižari župnog ureda u Međugorju.

800. OBLJETNICA FRANJEVAČKOG POKRETA ZAJEDNIČKA PROSLAVA PROVINCIJA BOSNE SREBRENE I HERCEGOVAČKE FRANJEVAČKE PROVINCIJE

Otvaranje jubilarne godine – 800. obljetnice franjevačkog pokreta – u Srebrenici, 1. listopada 2008. godine. Zatvaranje jubilarne godine na Širokom Brijegu, 7. listopada 2009. godine.

Draga braćo!

U životu svake zajednice jubilarne godine su trenutci zahvale, provjere temelja, orijentira i prijednog puta. Franjevačka obitelj na svjetskoj razini obilježava 2009. godinu kao 800. obljetnicu nastanka franjevačkog pokreta.

Radnim naslovom „Milost početaka“, Red sugerira susret s izvornim Franjinim iskustvom slobode. Franjo, Klara, te mnoga braća i sestre na njihovu putu, slobodu su shvaćali kao oslobođen prostor za Boga u vlastitom životu. Iz te su slobode na originalan način živjeli afirmirajući čovjeka svojim duhovnim, kulturnim, prosvjetnim, karitativnim i društvenim radom. Ljubav je jedini razuman i pravedan odnos prema stvorenjima, iskristalizirano je načelo naše duhovne i intelektualne tradicije.

Da bi ova uzvišena načela i naša cjelokupna tradicija izdržali modernu provjeru, davala snagu za izlazak iz povijesnih i najnovijih stradanja nama povjerenog naroda

i cjelokupnog društva, mi, današnji sinovi i kćeri, zastat ćemo pred pitanjima: Što nam je činiti? Što Gospodin hoće da činimo?

Kako mi franjevci, koji smo već preko sedam stoljeća ukorijenjeni u život hrvatskog naroda i Crkve, te u tijeku dramatične povijesti, u politički različito artikulirani prostor BiH, možemo i danas biti blagoslov onima koji su nas primili, radali, vjerovali nam?

Na sjednici Uprava naših provincija u BiH odlučili smo, kao zajednice sa zajedničkom memorijom i današnje nezaobilazne upućenosti jednih na druge, zaustaviti se zajednički pred pitanjima ovog trenutka.

Zaustaviti se u našoj tradiciji ima značenje susreta s istim onim Gospodinom koji je usmjerio Franjin hod. Istovremeno, to je hodočašće našim tragičnim i svetim mjestima, hodočašće duha i intelekta, spoznajama i iskustvima koja imaju snagu obraćenja, uspravljanja i nastavka hoda s Gospodinom.

Program obilježavanja jubilarne godine bit će uokviren u dva zajednička hodočašća:

a) Otvaranje jubilarne godine u Srebrenici, 1. listopada 2008. godine

b) Zatvaranje jubilarne godine na Širokom Brijegu, 7. listopada 2009. godine

Ovim vas, svu braću Bosne Srebrene i Hercegovačke provincije, pozivamo u Srebrenicu na zajedničko otvaranje jubilarne godine 800. obljetnice franjevačkog pokreta.

Fra Mijo Džolan, prov.

Fra Ivan Sesar, prov.

POPRAVLJEN GOSPIN KIP NA BRDU UKAZANJA

Gospin kip na Brdu ukazanja, koji je u noći 28./29. kolovoza ošteto nepoznati počinitelj, popravljen je zahvaljujući brzom intervenciji radionice Dino i Mirko Felici iz Carrare (Italija).

U Međugorju se nalaze dva kipa Kraljice Mira – rad iste radionice.

Prvi kip Kraljice Mira, koji je postao simbolom Međugorja, postavljen je 1987. na trgu pred crkvom, a kip na Brdu ukazanja dar je korejskih hodočasnika u čast 20. obljetnice ukazanja.

Stimila Lidija Paris

Stimio Mate T. Vasilij

Snimila Lidija Paris

UDRUGA „ZVONO“ U MEĐUGORJU

U četvrtak 11. rujna Međugorje je pohodila skupina članova kluba „Zvono“ iz Splita. Skupinu je vodila Iskra Polić, dugogodišnja predsjednica Udruge, čiji je cilj pomaganje obiteljima u kojima žive osobe s mentalnom retardacijom.

Prije dolaska u Međugorje obišli su slavopove Kravice. Po dolasku u Međugorje su-

sreli su se sa župnikom fra Petrom Vlašićem, koji je za njih predslavio sv. Misu na kojoj je održao i prigodnu propovijed.

Članovi Udruge posjetili su Majčino selo gdje su bili srdačno primljeni, a zatim i Vrt sv. Franje, gdje su prošetalii šumom i zabavili se. Prije povratka u Split, uspjeli su se na Brdo ukazanja gdje su molili krunicu. (Više o klubu „Zvono“: <http://www.zvonic.hr>)

GOSPINA SLIKA NA MOUNT EVERESTU

U rujnu 2008. hodočasnici su u međugorski župni ured donijeli jednu zanimljivu fotografiju: svjetski poznata planinarka Nadia Tiraboschi iz Bergama (Italija), voditeljica skupine koja se 17. svibnja 2007. uspela na najviši vrh svijeta Mount Everest (8844 m nadmorske visine), tamo se fotografirala sa slikom Gospe Međugorske... molitva za mir na krovu svijeta.

DEVETI MEĐUNARODNI SEMINAR ZA BRAČNE PAROVE

Deveti međunarodni seminar za bračne parove održat će se u Međugorju od 5. do 8. studenoga 2008. Tema seminara je: „Problemi braka i obitelji i njihovo rješavanje“. Koordinator seminara je fra Miljenko Šteko.

Prilog za troškove seminara je 40 € za jedan bračni par. Prijaviti se možete e-mailom: seminar.marija@medjugorje.hr, ili

putem faksa na broj: 00387 36 651 999. Broj sudionika je ograničen zbog prostora, stoga vas molimo da se prijavite što prije. Isto tako molimo sve bračne parove sudionike seminara da sami osiguraju smještaj u Međugorju.

Predavač na seminaru je prof. dr. Vlado Jukić, psihijatar.

O MEĐUGORJU U LURDU

“Ukazanja Blažene Djevice Marije - Između povijesti, vjere i teologije”, bila je tema 22. mariološko-marijanskoga međunarodnog kongresa koji je od 4. do 8. rujna održan u Lourdu.

Kongres je okupio najpoznatije stručnjake s područja teologije, povijesti umjetnosti, književnosti i etnologije iz čitavoga svijeta, među kojima su i članovi hrvatske jezične sekcije Hrvatskoga mariološkog instituta Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Rad kongresa odvijao se prije podne u zajedničkim sjednicama, a u popodnevним satima u 15 jezičnih sekcija, među kojima je i hrvatska. Dva predavanja dotaknula su se međugorskih tema: Međugorska ukazanja i svjetska crkvena javnost, stav crkvenih dostojanstvenika (mons. Eduard Peričić), te Ukazanja u Međugorju i teologija (Adalbert Rebić).

Hrvatski teolozi, bez obzira na to jesu li zagovornici ili pak žestoki kritičari Međugorja, pozitivno govore o onome što se trenutačno događa u Međugorju. „Plodovi međugorskog fenomena nisu sporni. Međugorje je već sada na razini Fatime i Lourda“, kaže dr. Adalbert Rebić. „Sama viđenja i vidioci trebaju pričekati... Glavni problem je u tome što mjesni biskup ima rezerve prema fenomenu, a ne treba zanemariti ni činjenicu da su vidioci još razmjerno mladi“, objašnjava Rebić te dodaje da je sve što se trenutačno događa u Međugorju sukladno crkvenom učenju, da je to od Crkve ne samo priznato nego i preporučeno, te da je biskupska konferencija već odavna priznala te plodove.

Teolog dr. Ivan Karlić, koji je također sudjelovao na kongresu, ističe da je Međugorje već sada de facto postalo svetištem. Jedino Vatikan, objašnjava Karlić, zbog određenih nejasnoća još nije priznao autentičnost ukazanja. Dodaje da sudbina Međugorja umnogome ovisi o stavu mjesnog biskupa. Teolog dr. Mato Zovkić smatra da Međugorje može preživjeti i uz rezerve koje su vezane uz ukazanja i vidiocce. Smatra da je fenomen Međugorja neuobičajen jer je riječ o velikom broju ukazanja koja traju iznimno dugo. Nemoguće je donijeti službeni sud dok se još uvijek događaju ukazanja.

HODOČAŠĆE KORISNIKA CENTRA ZA REHABILITACIJU IZ VRLIKE

Korisnici Centra za rehabilitaciju *Fra Ante Sekelez* iz Vrlike, Hrvatska, od 1999. godine redovito hodočaste u

Međugorje. Tako su 24. rujna 2008. 31 korisnik i 17 djelatnika ovoga Centra ponovno posjetili svoje omiljeno odredište.

Tijekom dana molili su krunicu na Brdu ukazanja, a u Kapelici klanjanja za njih je svetu Misu slavio fra Vjekoslav Miličević, koji im je nakon Mise u župnikovo ime uručio krunice.

Snimila Lidija Paris

ČLANOVI ŠAHOVSKOG KLUBA IZ RUŠČICE U MEĐUGORJU

Članovi Šahovskog kluba Posavac - Festung iz slavonskobrodske prigradskog naselja Ruščice po peti put hodočastili su u Međugorje. Uz duhovni program, šahisti su odmjerili snagu na pojedinačnom šahovskom turniru *Međugorje 2008*.

Sudjelovalo je osam igrača, a najuspješniji bio je majstorski kandidat Ivica Kolakovski koji je iz sedam partija osvojio 5.5 bodova. Drugi je bio prvokategornik Mato Opačak s 5 bodova, a treći je bio Jozo Kovačević također s 5 bodova, ali s lošijim kumulativom. Odličja je podijelio Ivica Ereš, jedan od osnivača kluba.

Šahisti su sudjelovali na večernjem molitvenom programu te molili krunicu na Brdu ukazanja

MOLITVENI PROGRAM - ZIMSKI RASPORED

Od 15. rujna 2008. vrijedi **zimski raspored** molitvenog programa:

Molitva krunice u župnoj crkvi započinje u 17 sati, sv. Misa je u 18 sati, nakon čega slijedi uobičajeni program ovisno o danu u

tjednu. Euharistijsko klanjanje srijedom i subotom je u 21 sat, a Križni put na Križevcu petkom i molitva krunice na Podbrdu nedjeljom su u 14 sati.

RADIOPOSTAJA MIR MEĐUGORJE PUTEM SATELITA U SAD-u, KA- NADI, AUSTRALIJI I NO- VOM ZELANDU

Od kolovoza 2008. čujnost Radiopostaje "Mir" Međugorje proširila se zahvaljujući satelitu i na SAD, Kanadu, Australiju i Novi Zeland.

Za prijam programa potrebna je sljedeća Direct-To-Home (DTH) satelitska oprema: 75 cm (30 inch) eliptična satelitska antena (zdjela), kompatibilni Irdeto satelitski prijamnik, autorizirana HRT-America Irdeto smartcard.

za Sjevernu Ameriku:

- Satelit: AMERICOM - 4 (AMC-4)
- Lokacija: 101. stupanj zapadne dužine
- Transponder: 21-Ku-Band
- Modulacija: QPSK
- Broj simbola u sekundi: 30,000
- Polarnost: Vertikalno
- Frekvencija: 12120 MHz

za Južnu Ameriku:

- Satelit: AMERICOM - 4 (AMC-4)
- Lokacija: 101. stupanj zapadne dužine
- Transponder: 27-Ku-Band
- Modulacija: QPSK
- Broj simbola u sekundi: 30,000
- Polarnost: Vertikalno
- Frekvencija: 11655 MHz

Dotadne informacije možete pronaći i na web-stranicama:

www.hrt-america.com

www.croatiantv-america.com

ili nazovite besplatni telefon

1-888-768-4788

Za područje Australije i Novog Zelanda:

- Home Frequency -
- Frequency: 12706.5 Mhz
- Symbol Rate: 22.500 Ms/s
- FEC: 3 / 4
- Polarisation: Vertical
- NETWORK SEARCH MUST BE SET TO ENABLED / ON

Detaljne upute možete pronaći u novom CROmetro magazinu ili nazovite besplatni broj telefona: 1300 138 390 ili 1300 222 266.

JA SAM OVU ŽUPU IZABRALA

Lidija Paris

Od 1. ožujka 1984. do 8. siječnja 1987. Gospa je svakog četvrtka davala poruke za međugorsku župu. U prvoj od tih poruka rekla je: „Ja sam ovu župu na poseban način izabrala i želim je voditi.” Tijekom te tri godine, riječi župa i župljani ponovile su se 46 puta (1984. - 17 puta, 1985. - 26 puta, 1986. - 3 puta). Učestalost tih riječi ukazuje na to da je to doista bilo razdoblje u kojem je Gospa pripremala župu i župljane za ono što ima doći. Poslije toga razdoblja, Gospa je počela davati poruke 25. u mjesecu za župu i za svijet. U tih više od dvadeset godina, riječi župa i župljani pojavile su se samo pet puta. Prolistajmo Bibliju i pogledajmo što je izabranje.

„Pozove koje sam htjede“

U Starom zavjetu Bog je izabrao Abela (Post 4,4), Nou (Post 6,8ss), Abrahama (Post 12 ss), Izaka (Post 17,19). Izabrao je Mojsija (Izl 3), Samuela (1 Sam 1,3), Davida (1 Sam 16,1-13). Izabrao je i Joba. Izabrao je svoje proroke. Bog je izabrao brdo Horeb (Izl 3) da se objavi Mojsiju, brdo Sinaj da s izabranim narodom sklopi savez (Izl 19), izabrao je grad Jeruzalem da se u njemu sagradi prvi hram (1 Kr 5,15ss).

U Novom zavjetu, Isus slobodno bira dvanaestoricu svojih najbližih učenika: „Uziđe na goru i pozove koje sam htjede“ (Mk 3,13). To su jednostavni, anonimni ljudi, ribari. Matej carinik je poznat, ali omražen. Poslije Isusova uzašašća, apostoli u snazi Duha Svetoga izabiru sedmoricu đakona da brinu o svakidašnjim potrebama zajednice (Dj 6), izabiru Judu i Silu da prate Pavla i Barnabu (Dj 15,22)... Pavao je „oruđe izabrano“ (Dj 9,15).

Uz izabranje ide i poslanje

Bog bira slobodno, po svojoj volji. Bira umne i mudre, ali i jednostavne i siromašne. Pavao kaže (Rm 9,11-12) da snaga izabranja nije u njihovim djelima, nego u onome tko ih je pozvao. U 2 Ko 12,5.9.10 kaže: „Najradije ću se još više hvaliti svojim slabostima da se nastani u meni snaga Kristova... jer kad sam slab, onda sam jak“. „Draga djeco, ja sam vas izabrala ... onakve kakvi jeste“, rekla je Gospa 24. svibnja 1984.

Kad Bog nekoga izabire, to nije samo za dobro onoga tko je izabran, nego uvijek za opće dobro. Uz izabranje ide i poslanje. „Ne izabrate vi mene, nego ja izabrah vas i postavih vas da idete i rod donosite“, kaže Isus apostolima (Iv 15,16). „Dječice, vi ste izabrani da svjedočite mir i radost“ (25. listopada 2001.). „Pozivam vas na rad u Crkvi. Sve jednako ljubim i od svih želim da rade onoliko koliko mogu. Znam, draga djeco, da možete, a ne želite zato što se

osjećate malim i poniznim u ovim stvarima. Trebate biti odvažni...“ (31. listopada 1985.). Mojsije pita „Tko sam ja?“. Jeremija tvrdi da ne umije govoriti, da je još dijete, a Jahve mu odvratila: „Ne govori: ‘Dijete sam! Već idi... Ne boj se!’“ (Jer 1,6-8). Majka Terezija smatrala je da je Bog upravo nju izabrao jer nije našao nikog jačnijeg ni siromašnijeg!

Snaga se u slabosti usavršuje

„Samim se sobom ne ću hvaliti osim slabostima svojim... snaga se u slabosti usavršuje“, tvrdi Pavao. „Lude svijeta izabra Bog da posrami mudre, i slabe svijeta izabra Bog da posrami jake; i neplemenite svijeta i prezrene izabra Bog, i ono što nije, da uništi ono što jest, da se nijedan smrtnik ne bi hvalio pred Bogom“ (1 Ko 1,26-29). To je iskustvo velikoga Pavla! I Jakov govori slično: „Nije li Bog one koji su svijetu siromašni izabrao da budu bogataši u vjeri i baštinici Kraljevstva što ga je obećao onima koji ga ljube?“ (Jak 2,5).

Mi smo izabranici Božji, sveti i ljubljani (Kol 3,12-15). Mi smo rod izabrani, kraljevsko svećenstvo, sveti puk, narod stečeni da naviještamo silna djela Onoga koji nas iz tame pozva k divnom svjetlu svojemu (1 Pt 2,9). Zato nam Petar kaže: „Braćo, uzna stojte učvrstiti svoj poziv i izabranje“ (2 Pt 1,5-10).

Otkad su počela ukazanja, Gospa je dala samo jednu poruku koja se odnosi na župe u množini. Bilo je to 25. rujna 1995.: „Danas vas pozivam da se zaljubite u Presveti oltarski sakrament. Klanjajte se njemu, dječice, u vašim župama i tako ćete biti sjeđinjeni s cijelim svijetom.“

Izabrane su sve župe svijeta. Svi su izabrani. Svi su poslani.

Snimila Lidija Paris

Razgovor s prof. dr. Adalbertom Rebićem, jednim od predavača na 22. mariološko-marijanskom kongresu u Lurdu

VELIKA JE ODGOVORNOST NA MEĐUGORSKIM VIDIOCIMA I VIDJELICAMA

Treba paziti da se kod vidjelaca i izvan njih u Međugorju ne bi dogodilo nešto što bi bacilo bilo kakvu sjenu na ta događanja. Do sada je, koliko sam upoznat, sve teklo u okviru crkvenog, kako se to događalo i kod drugih Marijinih ukazanja u svijetu. A to što ukazanja dugo traju, po meni nije sporno. U Crkvi je bilo i drugih ukazanja koja su kod nekih mistika trajala po cijeli život.

Razgovarala Vedrana Vidović

Svečanim misnim slavljem u lurdskoj bazilici Svete Krunice na blagdan Rođenja Blažene Djevice Marije 8. rujna završio je 22. međunarodni mariološko-marijanski kongres. Misno slavlje predvodio je kardinal Paul Poupard, posebni izaslanik Svetoga Oca, koji je i predsjedao kongresom.

Kongres su, u povodu 150. obljetnice Gospinih ukazanja u Lurdu, zajednički organizirali Papinska međunarodna marijanska akademija iz Rima, Francusko mariološ-

ko društvo i lurdsko svetište. Raspravljalo se o temi "Ukazanja Blažene Djevice Marije – između povijesti, vjere i teologije". Na kongresu je sudjelovala i Hrvatska jezična sekcija Hrvatskoga mariološkog instituta KBF-a Sveučilišta iz Zagreba, na čelu s predsjednikom, zagrebačkim pomoćnim biskupom Vladom Košićem i tajnikom fra Petrom Lubinom. Među više od 150 predavača iz cijeloga svijeta, svoja predavanja održalo je i trinaest hrvatskih sudionika.

Predavanje na temu „Ukazanja u Me-

đugorju i teologija“ održao je prof. dr. Adalbert Rebić, s kojim smo po završetku kongresa razgovarali za slušatelje Radiopostaje "Mir" Međugorje.

Profesore Rebiću, koji je bio cilj održavanja ovoga mariološko-marijanskog kongresa u Lurdu?

Cilj 22. mariološko-marijanskog kongresa održanog u povodu 150. obljetnice ukazanja Blažene Djevice Marije Bernardici u Lurdu bio je teološki i znanstveno razraditi

Snimio Mihael Sokol

temu ukazanja BDM kroz povijest, osobito u novije vrijeme, te obraditi temu ukazanja u okviru teologije, povijesti spasenja, u okviru crkvenog nauka o Kristu Spasitelju te o Crkvi. Bio je to interdisciplinarni dijalog raznih teoloških grana o ukazanjima Blažene Djevice Marije u novije vrijeme.

Što Marijino štovanje govori današnjem čovjeku?

Marijino štovanje današnjem čovjeku govori najprije o ozbiljnosti vremena. Marija vrši svoju materinsku ulogu u Crkvi i Gospodin očigledno ljude pokušava voditi upravo preko ljudi. Zato Blaženu Djevicu Mariju šalje ljudima da im poruči nešto što je važno za ovaj trenutak, za život vjere, i odatle marijanska pobožnost poradi marijanskih ukazanja ima veliko značenje. Bog hoće ljude upozoriti na ozbiljnost vjere, da ljudi prihvate vjeru, da ju žive i tako dođu do konačnog spasenja. U tom pogledu pobožnost prema Mariji ima veliku ulogu.

Vaša tema na kongresu bila je „Ukazanja u Međugorju i teologija“. Što ste u svom predavanju naglasili?

Na kongresu u Lurdu bilo je 11 plenarnih predavanja o raznim vidovima marijanskih ukazanja, počevši od ukazanja Uskrslog Isusa učenicima, o odnosu marijanskih ukazanja prema tim pashalnim uskrsnim ukazanjima, zatim o kriterijima raspoznavanja nadnaravnog u marijanskim ukazanjima, o marijanskim ukazanjima u povijesti i koju ulogu ona imaju, o teološko-pravnim kriterijima, potom se govorilo o vidiocima, porukama, o njihovom transcendentalnom iskustvu, povijesnom i crkvenom značenju, o proročkoj dimenziji ukazanja i poruka.

Posebno je bilo govora o jednom mjestu ukazanja u Africi, o Kibehu, gdje su ukazanja počela 1981. i koja je mjesni biskup priznao. Predavač je povukao paralele između Lurda, Fatime i Kibeha.

U plenarnim predavanjima, o Međugorju nije bilo riječi, ali je u jednom predavanju bilo spomena o njemu. Jedan je predavač povukao paralele između Marijinih ukazanja u Međugorju i kriterija koji se zahtijevaju za crkveno priznanje tih Marijinih ukazanja.

Bilo je šesnaest jezičnih sekcija, a svaka sekcija imala je po desetak predavanja. Među njima je bila i hrvatska sekcija i ona je imala trinaest predavanja. Među tim predavanjima su bila i dva o Međugor-

ju. Ja sam govorio o fenomenu Međugorja te kako taj fenomen teološki objasniti. Nisam se zadržavao na ukazanjima, nego na fenomenu Međugorja. Pokušao sam teološki analizirati ono što se događa u Međugorju. To su, prije svega, kulturna okupljanja na kojima se slavi Euharistija, zatim sakra-

U svom sam se predavanju osvrnuo i na to kako se može riješiti međugorski fenomen. Crkva je strpljiva i oprezna, prema tome i s naše strane treba mnogo strpljenja i opreznosti. To znači, treba paziti da se kod vidjelaca i izvan njih u Međugorju ne bi dogodilo nešto što bi bacilo bilo kakvu sjenu na ta događanja.

ment pomirenja s Bogom. Govorio sam i o pastoralnom značenju svega što se u Međugorju događa. Zatim sam nazočnima pokušao prikazati što je to u tim marijanskim ukazanjima vrijedno teološki spomenuti. To su, ponajprije, Marijini pozivi na mir, pomirenje s Bogom, pomirenje s ljudima, stvaranje mira među ljudima, obraćanje, pokora, molitva, osobito molitva krunice, dobra djela i sl. Iznio sam da su to teološki posve utemeljene poruke koje imaju svoje utemeljenje u Bibliji i nimalo se ne udaljuju od službene crkvene nauke. Naime teološke poruke koje stižu iz Međugorja odavno su najodličnija praksa Katoličke Crkve.

Kolega Eduard Peričić u svome je predavanju iznio kako svjetska crkvena javnost, posebno neki crkveni dostojanstvenici, gledaju na Međugorje i kako ga visoko cijene i prikazuju. Tu je citirao mnoge kardinale, biskupe i nadbiskupe.

U svom sam se predavanju osvrnuo i na to kako se može riješiti međugorski fenomen. Crkva je strpljiva i oprezna, prema tome i s naše strane treba mnogo strpljenja i opreznosti. To znači, treba paziti da se kod vidjelaca i izvan njih u Međugorju ne bi dogodilo nešto što bi bacilo bilo kakvu sjenu na ta događanja. Do sada je, koliko sam upoznat, sve teklo u okviru crkvenog, kako se to događalo i kod drugih Marijinih ukazanja u svijetu.

Rješenje ovisi o samim vidiocima i vidjelicama. To su mladi ljudi koji imaju budućnost pred sobom i trebaju i dalje biti vjerni Mariji i Bogu te da ne počine ništa što bi ukazanja u Međugorju stavilo u pitanje. To što dugo traju, po meni nije sporno. U Crkvi je bilo i drugih ukazanja koja su kod nekih mistika trajala po cijeli život i to su poglavito mistična iskustva koja izabrani imaju, koje Gospa izabere i po njima želi nešto poručiti suvremenom svijetu.

Iz dosadašnjeg se vidi da je Gospa u Međugorju poručila važne stvari – i u odnosu na naše suvremeno društvo i u odnosu na vjernički život naših ljudi, katolika. Najveći je znak to da u Međugorje dolaze stotine tisuća ljudi i da u Međugorju doživljavaju ono što nigdje drugdje ne mogu na taj način doživjeti, nešto transcendentno, mistično, nešto otajstveno. Treba puno strpljenja i molitve.

Na kraju, sve ovisi o Blaženoj Djevici Mariji, Kraljici Mira. Ako ona hoće da Međugorje bude stvarno okupljalište vjernika oko nje, nitko ne će moći spriječiti i crkveno priznanje na kraju.

TEOLOŠKO ZNAČENJE MARIJANSKIH UKAZANJA (I.)

fra Ivan Dugandžić

Mora se priznati da je današnja teologija često siromašna i sterilna, jer iza nje ne stoji bogato iskustvo života Crkve. Čini se kao da je pravoga vjerničkog iskustva sve manje, dok je teološka teorija trajno u porastu. Takva sterilna teološka teorija nerijetko poprima oblike pravoga ideološkog sporenja oko nebitnih stvari života Crkve, nesposobna potaknuti bogatstvo vjerskoga života. Nije onda nikakvo čudo da je za takvu teologiju i iskustvo marijanskih ukazanja strano, sumnjivo, pa i opasno, jer unosi nemir u postojeće uhodano stanje.

Govoriti o teološkome značenju marijanskih ukazanja znači pretpostavljati kako su ona moguća i u Crkvi prihvaćena. No to nije baš tako jednostavno. Unatoč općem uvjerenju katoličke teologije da „postoji načelna mogućnost autentičnih Marijinih ukazanja, ali i ukazanja Krista ili anđela“, očito je da mnogi katolički teolozi zaziru od govora o marijanskim ukazanjima koja se u novije vrijeme sve više množe. To, dakako, ima i svoje posljedice po život Crkve. Njemački psihoterapeut Jörg Müller iznosi zanimljivo zapažanje: „To što je teologija područje privatnih objava, ali i demonologije već odavno zanemarila, sad joj se osvećuje. Nitko pravo ne zna kako se s time nositi“. Treba pritom naglasiti da nisu u pitanju samo Marijina ukazanja, već se također s pravom može reći da i sam teološki govor o Mariji u posljednje vrijeme ima tek rubno značenje. Tako je primjerice u udžbenicima dogmatske teologije nekoliko posljednjih stoljeća mariologija prilično škrto ili nikako zastupljena.

Ilazov govora o marijanskim ukazanjima

Tragajući za odgovorom na pitanje o toj u najmanju ruku neobičnoj novovjekovnoj teološkoj šutnji o Mariji, veliki švicarski teolog H. Urs von Balthasar navodi nekoliko mogućih razloga, ističući odmah što on sam misli o njima: „Možda je to ekumenska taktika? (ali nipošto dobra). Povratak Pismu? (ali ono je, gledano očima Crkve, puno podsjećanja na ulogu Žene u stvaranju i otkupljenju). Naslanjanje na posljednji Koncil? (ali upravo njegovo učenje o Crkvi ima vrhunac u mariologiji). Ili je to, ipak, ljudski strah i pritisak da se nipošto ne zaostane za najnovijim krikom teološkoga napretka?“. A taj teološki napredak, kako se čini, nema baš osjećaja za središnje novozavjetne teme, pa tako ni za mariologiju. Možda

se to donekle dade objasniti suvremenim imperativom dijaloga sa svjetskim religijama i židovstvom, u kojemu je mnogo zanimljivije baviti se onim što je zajedničko, nego onim što je posebno i samo kršćanstvu svojstveno.

Suprotno takvom shvaćanju teologije, von Balthasar je uvjeren da zaborav Marije u teologiji ne može ostati bez negativnoga utjecaja ni na praktični kršćanski život. Štoviše, on misli kako je u današnjoj Crkvi upravo zbog ignoriranja Marije zanemaren i duh poniznoga služenja, neprimjetnoga života za druge. On upozorava kako „bez mariologije kršćanstvu prijete opasnost da neopazice postane neljudsko. Crkva postaje funkcionalistička, bez duše, sušičav pogon bez smirenosti, otuđena u pustome planiranju. A budući da se u takvome muško-muškom svijetu samo smjenjuju uvijek nove ideologije, sve postaje polemično, kritično, gorko, bez duhovitosti i, napokon, dosadno, a ljudi masovno odlaze iz takve Crkve“. Iz tih gotovo alarmantnih riječi mogla bi se izvući konkretna pouka: Nema plodnoga kršćanskog života u Crkvi bez Marije niti topline u teologiji bez mariologije. Zato je potrebno ponajprije postaviti pitanje, koje je mjesto mariologije u općem sustavu teoloških disciplina. Tek onda će biti moguće nešto reći i o teološkome značenju marijanskih ukazanja, dakako pod pretpostavkom da su autentična.

Iz samoga pojma *teologije* proizlazi da je to govor o Bogu, ali ne u onome smislu kako o Bogu govori, primjerice, filozofija. Teologija govori o Bogu koji se konkretno objavljuje u povijesti. Zato bi se ona, sukladno tomu, s pravom mogla opisati kao teorija Božjega djelovanja među ljudima. U Novome zavjetu to je djelovanje u Isusu Kristu, koje se posebno zgušnjava u njegovoj mucu, smrti i uskrsnuću. Nema naime nika-

kve dvojbe da je iskustvo Uskrsloga stvarni početak novozavjetne teologije (usp. 1 Kor 15,3-7). A ukazanja Uskrsloga nemaju apologetsko već prospektivno značenje. To znači da su okrenuta budućnosti Isusovih učenika i da pokazuju svoju dinamiku. To iskustvo će poprimiti posebnu snagu u iskustvu Duha kojega učenici doživljavaju kao plod Isusova uskrsnuća (usp. Dj 1-2).

Svoje vjernike u galacijskoj kršćanskoj zajednici, koji su se povelili za njegovim protivnicima i prešli „na neko drugo evanđelje“ (Gal 1,6), Pavao izravno pita: „*jeste li primili duha po djelima Zakona ili po vjeri u Poruku?*“ (3,2). A svojoj mladoj zajednici u Solunu, koja se još uvijek nalazi na početku rasta u kršćanskoj vjeri, Apostol mudro savjetuje: „*Duha ne trnite, proroštava ne prezirite! Sve provjeravajte: dobro zadržite!*“ (1 Sol 5,19). On sam ne trne Duha u Korintu, gdje pogrješno shvaćanje njegovih darova čak ugrožava jedinstvo zajednice, već tamošnju zajednicu strpljivo poučava kako će pravilno usmjeriti očito bogato iskustvo Duha, otkrivajući joj kako su svi darovi na izgradnju zajednice (1 Kor 12,12sl.; 14,1-5,19), a kako je ljubav najveći od svih njih (13,13).

Novi zavjet nam dakle svjedoči kako je na početku Crkve stajalo bogato iskustvo Duha. Luka snažno naglašava početke Crkve u znaku dolaska Duha Svetoga na zajednicu Isusovih učenika okupljenih oko Marije (usp. Dj 1-2). Iskustvo Duha koje se nastavilo u životu novozavjetnih zajednica u različitim je spisima teološki različito vrjednovano. S druge strane, to bogatstvo iskustva uvjetovalo je i bogatstvo različitih teoloških koncepcija. Ipak, taj teološki pluralizam u Pracrkvi nije doživljavao kao nešto opasno, niti je zbog toga iskustvo koje mu je prethodilo smatrano opasnom pojavom koju bi trebalo onemogućiti. Novi zavjet, doduše, ne kaže ništa o Marijinih uka-

zanjima, ali njih promatramo u analogiji s ukazanjima Uskrsloga. Ona nisu nikakav novi članak vjere, već karizmatički dar Crkvi, dobrodošla pomoć vjeri, poticaj njezina „lex orandi“.

Mora se priznati da je današnja teologija često siromašna i sterilna, jer iza nje ne stoji bogato iskustvo života Crkve. Čini se kao da je pravoga vjerničkog iskustva sve manje, dok je teološka teorija trajno u porastu. Takva sterilna teološka teorija nerijetko poprima oblike pravoga ideološkog sporenja oko nebitnih stvari života Crkve, nesposobna potaknuti bogatstvo vjerskoga života. Nije onda nikakvo čudo da je za takvu teologiju i iskustvo marijanskih ukazanja strano, sumnjivo, pa i opasno, jer unosi nemir u postojeće uhodano stanje. Zato spomenuti J. Müller takvim skeptičnim teoloziama poručuje: „Svaku tko ima poteškoća sa sadržajem poruka savjetujem da posjeti neko mjesto ukazanja i da sam stvori sliku o tome. Možda će tako iskusiti djelovanje Duha koji puše gdje hoće.“

Marijino mjesto u kršćanskoj pobožnosti

Donoseći iskustvo početaka Crkve na početku Djela apostolskih, Luka je zasigurno želio Crkvi svakoga vremena staviti pred oči uzor: samo okupljena s Marijom u molitvi Crkva je otvorena djelovanju Duha i samo tako može živjeti puninu svoga života i poslanja. A da je Crkva u svakome vremenu

to osjećala, najbolje nam govore upravo marijanska svetišta koja potječu iz različitih stoljeća i koja se nalaze na svim kontinentima. Možda to ni za jedno ne vrijedi u tolikoj mjeri kao za svetište Gospe Guadalupe u Meksiku, koje je bilo od presudne važnosti za obraćanje cijele jedne velike nacije na kršćanstvo, koja je do tada stenjala pod okrutnim kultom Pernate zmije.

Iz marijanskih je svetišta uvijek zračio i zrači bujan život molitve i otvorenosti Duhu. Ta svetišta su u mnogim narodima okupljališta takvog broja vjernika koji je nezamisliv na drugim mjestima. Ta svetišta su prave oaze duhovnosti u suvremenom svijetu koji je u velikoj mjeri obilježen materijalizmom i hedonizmom svake vrste. Sve teže je govoriti o potrebi milosti u svijetu koji se više ne prepoznaje kao Božje stvaranje, već kao poligon za čovjekovo dokazivanje.

I posebno je čudno što takvo stanje kadikad bolje zapažaju i na nj kao vjernici reagiraju vrhunski prirodnoznanstvenici nego teolozi. U svojoj maloj, ali sadržajem bogatoj knjižici, Siegfried Dobretsberger donosi riječi u svijetu poznatoga švicarskog znanstvenika sa sveučilišta u Baselu, Maxa Thürkaufa: „Samo milost Božjeg milosrđa može spasiti materijaliste od zasljepljenosti. Ali milost se ne može postići znanošću, za to je potrebno nešto više: molitva. A budući da oholice ne mole, moramo za njih moliti.“

Moramo za njih moliti, kako bi ponovo počeli na svijet gledati kao na ono što stvarno jest: Božje stvaranje“.

M. Thürkaufer tako uvjerljivo govori o molitvi nakon što je sam iskusio njezinu snagu. On je čvrsto uvjeren da se kao znanstvenik ne bi nikad oslobodio mehaničkog pristupa znanosti i stvarnosti života, da mnogi nisu za nj molili. Zato je siguran da s molitvom nastaje novi svijet, pa s velikim uvjerenjem predviđa: „Materijalizam će propasti, a ljudi su se već zaputili prema ostvarenome kršćanstvu; zaputiti su se da izgrađuju kulturu života, istine i ljubavi. Obala Radosne vijesti osvjetljava tamu atomskog doba“. Ta riječ nam otvara oči za dublje razumijevanje i Marijinih ukazanja u novije vrijeme, konkretno u Međugorju. U brojnim porukama koje vidioci prenose daleko najčešći poziv je poziv na molitvu, jer to je i najpotrebnije današnjem svijetu. Taj poziv se širi poput koncentričnih krugova i otvara oči sve većemu broju ljudi za tu duhovnu dimenziju koja je, na žalost, katkad i u Crkvi vrlo osiromašena. Ako se za Fatimu može reći da predstavlja „kratku formulu vjere“, onda se za Međugorje već sada može kazati da je „škola molitve“ u Crkvi u kojoj je molitveni život katkad vrlo osiromašen.

Završavajući svoje apostolsko pismo o štovanju Blažene Djevice Marije „Marialis cultus“, papa Pavao VI. ga na kraju ukratko sažima ovim riječima: „Pobožnost prema Blaženoj Djevici u Crkvi je bitni sastavni dio kršćanskoga bogoštovlja. Štovanje koje je Crkva na svim mjestima i u svako vrijeme iskazivala Majci Božjoj... jest uvjerljivo svjedočanstvo njezina *lex orandi* i poziv da se u srcima iznova oživi njezin *lex credendi*“. Papa želi reći da, iskazujući štovanje Blaženoj Djevici Mariji, kršćani trajno obnavljaju vjeru u svoje otkupljenje u kojemu je Marija bitno sudjelovala i još uvijek sudjeluje. Kao što je u počecima Crkve teologija stvarana na temeljima iskustva Uskrsloga, tako i pobožnost potaknuta Marijinim ukazanjima vodi prema produbljivanju teologije. I jedno i drugo, i marijanska pobožnost i mariologija, ne samo da utječu jedna na drugu, već su se kroz povijest Crkve uvijek usporedo razvijale i međusobno prožimale. „Tko se udubi u povijest toga razvoja, taj će otkriti kako je mariologija uvijek iznova dobivala snažne poticaje od pobožnosti, ali i kako je i pobožnosti uvijek iznova bilo potrebno teološko pročišćenje“.

(Nastavlja se)

IVAN DRAGIĆEVIĆ U KATEDRALI SV. STJEPANA U BEČU

Poruka je već 27 godina uvijek ista: Mir između Boga i čovjeka i mir među ljudima, mir u srcima putem obraćenja, molitve, pokore i posta, vjere i ljubavi, praštanja, čitanja Biblije i slavljenja Euharistije. Samo po molitvi svijet može duhovno ozdraviti.

Tekst i fotografije: Vito Damjanović

Utorak 16. rujna 2008, u katedrali sv. Stjepana u Beču gdje je bila organizirana Molitva za mir, pred nekoliko tisuća ljudi govorio je i Ivan Dragićević.

Katedrala je bila prepuna vjernika iz raznih molitvenih skupina i pokreta. Sastali su se pod geslom „Poruka za tebe“. Za neometani tijek događaja brinuli su se Maltezeri. Malteška mladež bila je aktivno uključena i u pripreme. Pod vodstvom Mag. Oktaviana Eiselsberga organizacija je bila izvrсна.

Program u katedrali započeo je u 16 sati molitvom Anđela Gospodnjeg. Uslijedila su dva osobna svjedočanstva.

Alfred Ofner, voditelj vatrogasne brigade iz Badena, govorio je o svojem iscjeljenju u međugorskoj crkvi. Brat Michele iz zajednice „Marija Kraljica Mira“ svje-

dočio je o svojem dugotrajnom putu izlaska iz „krize seksa, droge i rock glazbe“. Jedan svećenik bio mu je platio putovanja u Međugorje gdje je u jednom trenutku osjetio koliko ga Bog ljubi, te je tako u njemu započeo put obraćenja.

U 17 sati riječ je imao Ivan Dragićević: „Došli smo susresti Isusa i potražiti zaštitu i sklonište kod njegove Majke.“ Opisao je prva dva dana ukazanja i priznao da se tijekom svih ovih 27 godina svakodnevno pitao: „Zašto baš ja? Zar nema nekog boljeg od mene?“ Svoje osobno obraćenje vidi kao proces, program za svakidašnji život. „Marija me uzela u svoju školu. Trudim se biti dobar učenik i dobro raditi svoje domaće zadaće, ja i moja obitelj.“

Poruka je već 27 godina uvijek ista: Mir između Boga i čovjeka i mir među ljudima, mir u srcima putem obraćenja, moli-

Ukazanje u katedrali sv. Stjepana

Ivan Dragičević i kardinal Schönborn

tve, pokore i posta, vjere i ljubavi, praštanja, čitanja Biblije i slavljenja Euharistije. Samo po molitvi svijet može duhovno ozdraviti.

Usljedila je zajednička molitva radosnih otajstava krunice, a nešto prije 18.40 Ivan je kleknuo pred oltarom. Oko 10 minuta, za trajanja Ivanova susreta s Gospom, u katedrali je usprkos nazočnom mnoštvu vladala potpuna tišina. U 19 sati, dr. Leo M. Maasburg, nacionalni direktor organizacije Missio Austria, u suslavlju s dvadesetak svećenika predslavio je svetu Misu. Tijekom cijele večeri drugi su svećenici u katedrali stajali vjernicima na raspolaganju za ispovijed, razgovor i zajedničku molitvu na razne nakane. Neobično mnogo vjernika prihvatilo je tu ponudu.

S apostolskim nuncijem nadbiskupom dr. Edmondom Farhatom

Ivan, kardinal Schönborn i prijatelji Međugorja

Dirljiva je bila i molitva Vjeronanja i sedam Očenaša. Zdravomarija i Slavaocu za mir, poslije sv. Mise, koju su svećenici i vjernici molili klečeći.

Po završetku sv. Mise, Ivan je govorio o svojem susretu s Majkom Božjom: „Marija je bila radosna i pozdravila nas je riječima: ‘Hvaljen Isus’. Onda je raširenih ruku duže vrijeme molila za sve, a napose za bolesne. Marija je blagosloвила sve nazočne i sve predmete.“ Ivan je rekao da se Marija s nama raduje, te da nas poziva živjeti poruke. „Draga djeco, s vama želim ostvariti svoje planove. Molite sa mnom za mir u obiteljima.“ S Ivanom je molila Očenaš i Slavaocu, kratko s njime osobno razgovarala, i otišla. Međugorski svjedok zahvalio je za ovu večer sa željom da dobro sjeme proklija, i rekao da ostaje povezan sa svi-

ma u molitvi. U 20.30 sati uslijedilo je euharistijsko klanjanje – sat milosrđa.

U srijedu 17. rujna 2008., kardinal dr. Christoph Schönborn, bečki nadbiskup, primio je gosta iz Međugorja na podnevnu molitvu u svojoj kućnoj kapelici, te na razgovor pri kojem mu je vidjelac prenio najvažnije Gospine nakane. Susret na kojem su sudjelovali i bečki prijatelji Međugorja odvio se u vrlo srdačnom ozračju.

Ivan se susreo i s apostolskim nuncijem u Austriji, nadbiskupom dr. Edmondom Farhatom. Njegova Ekscelencija posjetila je Međugorje još 1998., u svojstvu nuncija u Sloveniji. Poput svih Libanonaca, tijesno je povezan s Marijom, Kraljicom Mira.

(<http://www.gebetsaktion.at/aktuelles/aktuelles.php?idAktuellesID=305>)

VELIČINA MALENIH I SNAGA NEMOĆNIH

fra Mario Knežević

Mnoge zajedničke crte povezuju blagopokojnoga papu Ivana Pavla II. i blaženu Majku Terezu. Ponajprije ih veže njihova predanost Kristu i Crkvi, ljubav prema svakom čovjeku, nenametljiva prisutnost, ponizno služenje, hrabrost i odvažnost u svjedočenju kršćanske ljubavi... Papa i Majka Tereza tako su postali izazov cijeloga svijeta. Pokazali su, zapravo, kako se na jedini način može osvojiti svijet. Njihov izbor nije oružje – ljubav je snaga kojom vojuju bitku za Krista i malog čovjeka. Njih dvoje, bez obzira na ljudska opredjeljenja, nacionalnu ili vjersku pripadnost, nikoga ne ostavljaju ravnodušnim. Oni su duhovna provokacija oholima, sebičnima, razvratnima, nezasitnima... Oni pokreću i dodiruju svakoga. Oni, naprosto, ljube čovjeka i uvijek traže Krista u čovjeku. Njih dvoje su trajna propovijed. Oni su plamen koji plamti u najtamnijim kutcima zemlje i slomljenih srdaca. Njih dvoje, ruku pod ruku, idu u red Isusovih učenika koji bijahu spremni sve ostaviti kako bi Krista zadobili i drugima svojim životom pokazali.

Papa i Majka Tereza su put i smjerkaz današnjoj Crkvi. Oni utiru staze po kojima treba ići do Krista. Uče naše vrijeme i ljude u žurbi kako treba zastati po-

kraj konkretnog čovjeka, kako treba biti čovjek nade kad se očaj čini jedino realnim, kako biti čovjek ljubavi kad na sva vrata kuca mržnja, kako vjerovati kad nam se čini da ima lakših putova do smisla i zemaljskog uspjeha. Pavao je klicao: Meni je živjeti Krist a umrijeti dobitak! Eto, takve poruke, medijem ljubavi – svojim životom – odašilju u svijet tih dvoje Isusovih miljenika. Oni cijelim bićem navještaju kulturu života i civilizaciju ljubavi. Za njih smrt nije kraj nego početak. Za njih bolest nije kazna, nego prilika i dar. Sve su to mogli tako shvaćati i živjeti jer nisu živjeli sebi nego je Krist živio u njima.

Papa Ivan Pavao II., koji čeka na uzdizanje na čast oltara, i Majka Tereza, koja u nebu skrbi za nas, snaga su koju treba upravo oni koji se drže najjačima. Oni su simbol malenosti koju bi trebali prisvojiti oni koji se čine najvećima. Oni su moćnici Duha za kojim bi trebali čeznuti moćnici i ovisnici tijela. Oni su živjeli i žive eho Gospinih riječi: Evo službenice Gospodnje...! Njihova spremnost upustiti se u avanturu Duha pokazuje kako treba ostaviti ono što nam jamči svijet i plivati po uzburkanoj pučini.

Stoga, njih dvoje i danas pričaju najdivniju priču o Isusu i milosrdnom Samaritancu.

NE BOJ SE PRIJATELJA!

fra Iko Skoko

Svakom je čovjeku potreban prijatelj. U svakom ćemo narodu pronaći izreku o prijateljstvu i prijatelju. Stara latinska poslovice naglašava kako je i najjači čovjek bez prijatelja nesiguran. Kinezi kažu: "Tko nema ni jednog prijatelja, hoda kao stranac po zemlji". Eskim bi rekao: "Kad počne pucati led, znat ćeš tko ti je prijatelj". Pitali Židova: "Koga više voliš, svoga brata ili prijatelja?" Odgovorio je: "Svoga brata, ako mi je prijatelj".

U Starom zavjetu imamo Knjigu Sirahovu, koja u grčkom nosi naziv Mudrost Isusa, sina Sirahova. Taj spis spada u starozavjetne mudrosne knjige. Riječ je o zbirci mudrih savjeta koji su praktične upute mladima, a i ostalima, kako ostati vjeran Savezu. Knjiga je napisana na hebrejskome oko 190., a na grčki je prevedena 132. godine prije Krista.

Između ostaloga, pisac daje savjete u svezi s prijateljstvom. Čovjek treba prijatelja. Sirah drži da "umilna riječ" stvara prijatelje, a "jezik uljudan izaziva prijazne odgovore". I naša narodna mudrost kaže da se pravi prijatelj u kušnjama prokušava. Pravi prijatelj ostaje i u danima nevolje. On je blago koje nema cijene. Lažni prijatelj je samo za stolom, ali ne i u nevolji. U nevolji on okreće leđa. Sirah savjetuje da se treba čuvati svojih prijatelja, a odvojiti od neprijatelja!

Ono što nam je povjereno, ne bismo trebali prenositi ni prijatelju. Ako šutimo "kao grob", ne trebamo se bojati (Sir 19,10).

Sirah kaže da nam prijatelj oprašta ako slučajno na njega podignemo mač ili ako protiv njega otvorimo usta: "Ako trgneš i mač na prijatelja, ne gubi nade, jer on se može vratiti. I ako otvoriš usta protiv prijatelja, ne boj se, jer moguća je pomirba" (Sir 22, 21-22).

Prijateljstvo raskida pogrdra, oholost, otkrivanje tajne i udarci iz potaje: "Samo u slučaju pogrdre, oholosti, otkrivanja tajne i udaraca iz potaje odbjegne svaki prijatelj" (Sir 22,22).

Prijateljstvo je važno. Često čujemo kako živimo u vremenu u kojem nema pravih prijatelja. Istina je, kao i u svim vremenima, posve drukčija: ako si ti pravi prijatelj, bit će puno prijatelja na svijetu!

KAD BI ON POSTUPAO KAO MI, ŠTO BI BILO OD NAS?

U pismu što ga na svome putu u Rim na stratište upućuje sv. Ignacije Antiohijski zajednici u Magneziji, u Maloj Aziji, naići ćemo na jedno veoma zanimljivo mjesto: „Ne budimo bešćutni spram Isusove dobrote. Kad bi on postupao kao mi, kad bi Isus oponašao nas u našem djelovanju, onda bi s nama bilo gotovo! Naučimo dakle, nakon što smo postali njegovi učenici, živjeti sukladno Kristovoj riječi i primjeru!“

“Tko se ne može nazivati Njegovim učnikom, ne pripada Isusu. Odbacite stoga stari, loši i pokvareni kvasac i upotrebljavajte ubuduće novi, Isusa Krista. Nemoćuće je govoriti o Isusu Kristu, a pripadati istodobno i nekomu drugomu.”

Sve su to kratke upute koje daje vjernicima veliki mučenik i svjedok Isusa Krista.

Imamo pred sobom neobičnu predodžbu. „Kad bi Krist oponašao nas, kad bi dakle činio on onako kako mi činimo, onda bi s nama bilo gotovo.“ Možda ima Ignacije pred očima antičke kazališne predstave. Kad bi se svatko od nas pojavio licem u lice

s Kristom, i kad bi Isus pred našim očima oponašao – kao dobar glumac – nas i naš život, naša djela i čine, kad bi nas do kraja pred našim očima razotkrio, kad bi pred nama uprizorio ono što zapravo naš život u zbilji jest – tada bi nas nestalo, bilo bi s nama gotovo, propali bismo duboko u pakleni ponor.

On nam želi poručiti: Pred Kristom su naš život i životna drama razotkriveni, to je u konačnici sudište. Stojim pred Kristovim sudom i sudištem. U posljednjem će trenutku sve biti – kako veli Pavao – kušano kroz vatru višnjega Sudca. Sudac je tu da se sve zemaljsko, sve životne laži razbiju o Njegovu istinu.

Zadubimo se jedan trenutak u tu zbiljnost koja nas očekuje: Dolazimo pred Isusa i pred Njime se odvija film našega života. Sam osobno postajem očevidcem onoga što je moj život bio. Kako stojim, kako se ponašam, kako se osjećam na toj pozornici života – sada bez obrazina, u punom svjetlu Njegove istine? Pred Njime koji me prožima do koštane srži. Koji po-

znaje moje tajne misli i namisli. Što ću na kraju moći reći, ili morati reći? Da, to sam ja. To je bio moj život. Hoće li se iz moga srca vinuti samo bolni uzdah, hoće li me proći srsi zbog svih promašaja i grijeha? Tko će zapravo moći zapljeskati nad svojim životom?

Da, kad bi on nas oponašao u našim postupcima, ne bi nas više bilo. Svi se mi tješimo, ne će to tako strašno biti kad budem morao stupiti pred Njegovo lice. Svi mi vjerujemo da ćemo proći jeftino, da će u posljednjem trenutku oganj uništiti sve ono loše. Oganj Njegove ljubavi, žar Njegova srca. “Ne budimo bešćutni spram njegove ljubavi i dobrote!”

Dolazimo pred Njegovo lice. I pred tim licem prepoznajemo svoj život. Pred tim očima koje su onako blago i s prijekorom pogledale Petra nakon zatajenja da je od boli zajecao. Ali ga je taj pogled dirnuo, preobrazio, postao je novi čovjek, pokajnik. Udi-jeli nam, Gospodine, Petrove suze i osjeća-je, nakon svake izdaje i zatajenja.

Kad bi se sada pojavio pred Njim, bi li se moglo reći za mene, za nas: Gle, ovaj je vjerovao! Nadao se! Ljubio! Kajao se! Pokušavao je biti Božji, Isusov! Uniđi u moju radost, budi dionik moga stola. Blaženi koji su pozvani na svadbenu gozbu Jaganjčevu – u Njegovu kraljevstvu...

Dvije krunice

Godine 1981., nekoliko tjedana prije ukazanja, u Podbrdu se dogodilo nešto što nitko nije mogao objasniti.

Jednoga jutra, vrlo rano, članovi obitelji Vicke Ivanović spremali su se poći u drva u Medovice, šumicu iza zaseoka. Vickin desetogodišnji brat Franjo pošao je staviti sjekiru i drugi pribor u prikolicu motokultivatora (freze) kojim su trebali ići. Iznenađio se kad je u jednom kutu prikolice ugledao dvije krunice.

Dječak je, iznenađen, krunice donio ukućanima. Svi su se, toga dana i kasnije, raspitali kod susjeda i u Bijakovićima nije li tko ostavio ili zaboravio krunice. Odgovor je uvijek bio negativan – o krunicama nitko ništa nije znao.

Jedna je krunica veća od uobičajenih krunica, s drvenim zrcima i križem na čijoj su poledini otisnuta stajališta križnoga puta. Krunice takve veličine obično nose časne sestre i redovnici. Druga krunica je od rogačova sjemena, kakve su u ovim krajevima imali naši stari.

Kad su počela ukazanja, Vickina baka Vida djevojčici je rekla da upita Gospu o podrijetlu krunica.

Krunice su moj poseban dar vašoj obitelji, bio je Gospin odgovor.

Snimio Miroslav Šego

JAPAN - PLAČE GOSPIN KIP

Prije točno trideset pet godina u Akitu, Japan, jedna je sestra čula Marijin glas, glas Neba. Osim što je Marija sestru upućivala kako i što moliti, dogodilo se da je iz drvenog kipa izlazila tečnost koju su sestre, zbog njezina miomirisa, nazvale rajskim parfemom. Suze, koje su iz kipa tekle točno stotinu puta - znanstvene su analize pokazale - ljudske su suze. Jedanaest godina nakon početka, događaj u Akitu mjesni je biskup proglasio autentičnim.

Priredio fra Karlo Lovrić

Prva poruka: petak, 6. srpnja 1973.

Umjestu Akita u Japanu, u kapelici časnih sestara, s. Agneza Sasagawa imala je u petak 6. srpnja 1973. ne svakidašnji doživljaj.

Bila je duboka noć – priča sestra – oko tri sata poslije ponoći... Upravo sam molila, kad sam čula glas koji je dolazio – ne znam odakle – i koji mi je govorio: *Ne boj se. Nemoj moliti samo zbog svojih grijeha, nego moli i za zadovoljštinu za grijeh drugih ljudi. Današnji svijet vrijeđa Presveto Srce našega Gospodina nezahvalnošću i psovkom. Rana Marijina je mnogo dublja i bolnija nego tvoja. Pođimo moliti u kapelicu.* Osoba koja je to izgovorila bila je lijepa i molila je sa mnom u kapelici. Bila je s moje desne strane i pogledala sam je u lice. Toliko je sličila mojoj starijoj sestri da sam instinktivno izgovorila njezino ime. Naime moja starija sestra umrla je nekoliko godina prije, poslije krštenja. Osoba mi se blago nasmijala i glavom lagano pokazala: *ne. Ja sam ona koja je s tobom i koja bdije nad tobom.* U isto vrijeme dala mi je znak da će izići i nestala je. Brzo sam se obukla i izišla u hodnik, a ona je bila nekoliko koraka preda mnom. Slijedila sam je brzim koracima, s osjećajem sigurnosti djeteta vođenog za ruku. Čim sam ušla u kapelicu, ona, koja je bila tako blizu mene, odjednom je nestala. Sama, uputila sam pozdrav u smjeru oltara, zatim sam pošla prema Djevičinu kipu.

Molimo zajedno

Još uvijek su mi u glavi odzvanjale riječi Žene: *Marijina rana je mnogo dublja i bolnija.*

Svojedobno, kad je kip bio postavljen desno od oltara, oltar je bio poviše. Čim sam dodirnula stepenicu oltara, osjetila sam da je drveni kip oživio i kao da mi nešto želi reći. Pogledala sam ga. Bio je okupan blještilom. Instinktivno sam se prostrla na zemlju i u isti tren glas neopisive ljepote

ove zajednice je moja nezamjenjiva kći. Govoriš li molitvu Služavki Euharistije? Hajde, molimo zajedno.

Čim je započela molitvu, pojavio se anđeo koji me je vodio u kapelicu s moje desne strane i pridružio se našim glasovima. Slobodna od svake druge misli, započela sam *Isuse nazočni u Euharistiji*, kad me prekine neki glas: *stvarno nazočni*, i da to dublje utisne u moj zbunjeni duh, glas nadopuni: *od sada ćeš dodati stvarno.*

Jesam li odgovorila s DA? Sve što znam, jest to da ni na što drugo nisam mislila osim svoj glas pridružiti onom neizrecivom glasu ljepote koji je dolazio s neba. Pomagao mi je jedan blagi glas sa strane: *O Isuse, koji si stvarno nazočan u Euharistiji, pridruženjem svoje srce Tvomu ljubljenom Srcu žrtvovanim u vječnoj žrtvi na svim oltarima svijeta, na hvalu Oca, moleći dolazak Tvoga kraljevstva, i ja Ti potpuno predajem svoju dušu i ti*

Kip ispušta tekućinu za koju se ne može reći je li od ruže, od ljubičice ili od ljiljana. Zavladao je opće ushićenje. Još se nikad nije osjetila tako čudesna tekućina. Sestra O. izjavljuje da ni najfiniji parfemi ne mogu ispuštati takvu blagost, a ostale se pitaju nije li to onda parfem iz raja.

jelo. Udostoj se primiti ovu poniznu žrtvu na slavu Oca i na spasenje duša. Sveta Majko nebeska, ne dopusti da se ikad odvojim od Tvoga božanskoga Sina i čuvaj me kao svoje vlasništvo. Amen.

Kad je molitva završila, glas je ponovio: *Mnogo moli za papu, biskupe i svećenike. Poslije svoga krštenja vjerno si molila za njih. Nastavi mnogo, mnogo moliti. Ovo što se danas dogodilo prenesi svom poglavaru i u svemu ga slušaj, što bude rekao. Sada on traži da se moli sa žarom.*

Glas je zašutio i kratko poslije anđeo je započeo našu obiteljsku molitvu. Odmah sam počela s njime moliti: *Gospodine Isuse Kriste, Sine Očev...* Kad je završila molitva, bojažljivo sam podigla glavu, a svjetlost je potpuno iščezla. Anđela više nije bilo, a kip je bio u uobičajenom položaju.

Druga poruka: petak, 3. kolovoza 1973.

Prošao je tjedan dana. Sestra Agneza dan započinje molitvom u kapelici, dužom nego obično. Dopodne je prošlo bez posebnih događanja. Poslijepodne, u vrijeme pohoda Presvetom oltarskom sakramentu, sestra se prisjeća događaja:

U 14.30 ostala sam meditirati Muku našega Gospodina i moliti krunicu. Poslije sat vremena molitve, u kapelici se pojavio anđeo čuvar i sa mnom je molio krunicu. Za ovo vrijeme u duhu sam imala pitanja koja je postavio monsignor (poglavar kuće) i molila sam da mi se daje prilika postaviti ih anđelu. Anđeo je pogodio moju želju, prilika mi se pružila: *Nešto želiš upitati? Hajde, pitaj, nemoj se ustručavati!* rekao je sa smiješkom, malo nagingući glavu. Ohrabrena, počela sam govoriti, kad odjednom čuh glas iz Marijina kipa, kao i prvi put, glas neizrecive ljepote: *Moja kćeri, moja novakinjo, ljubiš li Gospodina? Ako ga ljubiš, poslušaj što ću ti reći. Vrlo je važno. Prenesi to svom poglavaru. Mnogo ljudi na ovom svijetu vrijeđa Gospodina. Da se ublaži gnjev Nebeskoga Oca, sa svojim Sinom želim duše koje će svojom patnjom i siromaštvom isprositi zadovoljštinu za grijешnike i nezahvalne, želim da ga utješe. Nebeski Otac sprema veliku kaznu za cijelo čovječanstvo da svijet upozna njegov gnjev. Toliko sam puta sa svojim Sinom intervenirala da ublaži Očev gnjev. Ja sam spriječila dolazak*

nesreće žrtvujući mu patnje Sina na križu, njegovu predragocjenu krv, ljubljene duše koje ga tješe... Molitva, pokora i odvažne žrtve mogu ublažiti Očev gnjev. Ja to želim i od tvoje zajednice. Neka ljubi siromaštvo, neka se posvećuje i moli za zadovoljštinu nezahvalnosti i uvrjeda tolikih ljudi. Molite molitvu Slugu Euharistije imajući u svijesti njezin sadržaj; živite je; žrtvujte se za zadovoljštinu grijeha. Neka se svaka od vas nastoji, po svojim sposobnostima i položaju, potpuno žrtvovati za Gospodina.

Kip obasjan svjetlom

Poslije šutnje: *Je li istinito ono što osjećaš u svom srcu? Jesi li uistinu odlučila postati odbacnim kamenom? Moja novakinjo, ti koja želiš biti bez ostatka u Gospodinu, dostojna Zaručnikova zaručnica, izgovori svoje zavjete znajući da trebaš biti usredotočena na križ s tri čavla. Ta tri čavla su siromaštvo, čistoća i poslušnost. Od njih tri, poslušnost je temelj. Prepusti se voditi po poglavaru u potpunoj predanosti. On će te znati razumjeti i upraviti.* Bio je to glas ljepote koji može biti samo s Neba. Bila sam veoma dirnuta, kaže s. Agneza.

Tijekom večernjeg oficija (molitve časoslova) dogodio se neobičan fenomen. Kip je ponovno bio obasjan svjetlom. Jedna od sestara, koja se nalazila u prvom redu, primijetila je kako je iz njega kapala tekućina slična znoju. Izišla je iz kapelice obavijestiti o tome odsutne. Sestra Agneza, koja je molila pognute glave i ništa nije vidjela, odjednom osjeti nekoga sa strane. Podigne oči i ugleda anđela, koji joj reče: *Marija je još žalosnija nego kad je lijevala krv. Obriši znoj.*

Pridružila je se drugim sestrama, koje su donijele vrećicu s pamukom. Brisale su znoj brižno i pobožno. Kako je cijeli kip bio namočen, imale su što brisati. Tekućina slična masnom znoju curila je bez prestanka, posebice s čela i vrata. Sestre su bile iznenađene i tužne. Sestra K. molila je suznih očiju: *Sveta Marijo, oprosti nam što ti nanosimo toliku tugu i bol. Molimo oprostjenje za naše grijeha i naše pogriješke. Zaštiti nas, pomoz nam!*

Poslije večere, pogledale su kip: ponovno je bio u znoju. Usplahirene, opet počеше otirati znoj. Čak su čule sestru O., koja nije od velikih riječi, kako tužnim glasom kaže: *Moj pamuk više ne upija. Reklo bi se da ne teče kad ja tarem.* I odmah, kao odgovor na nje-

zine tjeskobne riječi, pamuk kao da je jedva čekao da upije tečnost, bio je poput spužve natopljene u vodi, što posebice začuđuje.

U jednom trenutku jedna od sestara primijeti kako pamuk miriše. Kip ispušta tekućinu za koju se ne može reći je li od ruže, od ljubičice ili od ljiljana. Zavladao je opće ushićenje. Još se nikad nije osjetila tako čudesna tekućina. Sestra O. izjavljuje da ni najfiniji parfemi ne mogu ispuštati takvu blagost, a ostale se pitaju nije li to onda parfem iz raja.

Iduće nedjelje, ulazeći u kapelicu, sestre su osjetile isti miris. Poglavarica se ide uvjeriti da miris dolazi iz kipa, a druge su na svojim mjestima i osjećaju se kao umotane u prekrasno isparavanje.

Miomiris je dugo ostao u kapelici. Svaki put kad se ulazilo imao se dojam kao da te netko nosi u nebo, govorele su sestre.

Treća Djevičina poruka

Polazeći u grad, sestre su s. Agnezi povjerrile čuvanje kuće. Ona to koristi i odlazi u kapelicu moliti krunicu. Evo što kaže:

Kad sam izvadila krunicu, poklonila sam se i učinila znak križa. Jedva što sam to učinila, do mojih gluhih ušiju dopro je s kipa glas neizrecive ljepote. Odmah sam legla na zemlju, pažljivo slušajući riječi: *Moja draga kćeri, poslušaj dobro što ću ti reći, a ti ćeš o tome obavijestiti svoga poglavara. Poslije kratke šutnje: Kao što sam ti već rekla, ako se ljudi ne pokaju i ne poprave, Otac će cijelom čovječanstvu odrediti strašnu kaznu. Bit će to kazna teža od potopa, takva kakve nije bilo nikad prije. Vatra će padati s neba i uništiti će veliki dio čovječanstva, dobre kao i zle, ne štedeći ni svećenike ni vjernike. Preživjeli će se naći u takvoj situaciji da će poželjeti smrt. Jedino oružje koje će ostati bit će dakle krunica i znak koji će Sin ostaviti. Molite svaki dan krunicu. S krunicom molite za papu, biskupe i svećenike. Đavolsko djelo će se uvući čak i u Crkvu, tako da će se kardinali suprotstaviti kardinalima, a biskupi biskupima. Svećenici koji me časte bit će prezirani i napadani od subraće, crkve i oltari bit će isprevtani, Crkva će biti puna onih koji prihvaćaju kompromise i davao će gurati služenje Gospodinu. Davao se osobito nauružava protiv duša posvećenih Bogu. Gubitak mnogih duša uzrok je moje žalosti. Ako grijesi budu rasli brojem i težinom, više ne će biti oprosta za njih. S odvažnošću govori svom poglavaru. On će znati ohrabriti svaku od vas da moli i izvrši djela zadovoljštine.*

(Nastavlja se)

DUHOVNA ZVANJA IZ MEĐUGORSKE ŽUPE (3)

Fra Vendelin Vasilj rođen je u Međugorju 27. svibnja 1909. U Međugorju je završio osnovnu školu, gimnaziju na Širokom Brijegu, a u Mostaru bogoslovne nauke. U Franjevački red stupio je 1926., a za svećenika je zaređen 1932. U Parizu završava dva doktorata, iz prava i iz sociologije. Tu je bio i dušobrižnik za Hrvate te napisao antirežimsku knjigu na francuskom *Diktatura kralja Aleksandra*.

Od 1938. je profesor na Franjevačkoj bogosloviji u Mostaru, a istodobno i tajnik biskupa Mišića. Ponovno pokreće *Kršćansku obitelj* te je urednik toga časopisa. Godine 1944. pokrenuo je novu seriju "Savremenih pitanja". U seriji je objavio knjige: *Filozofija komunizma* i *Komunizam i obitelj*. God. 1945. dopijeva u Mariboru u partizansko zarobljeništvo, ali uspijeva pobjeći. Već 1946. dolazi u Ameriku i tu ostaje do kraja života. Djelovao je pastoralno na nekim župama. Bio je pomoćnik u Chicagu – sv. Jeronim (1946.-48.) i Steeltonu (1948./49.) te župnik u Milwaukeeju (1955.-61.), West Allisu (1967./68.) i južnom Chicagu (1968.-71.). Tri puta je biran poglavarom hrvatskih franjevaca u Americi i Kanadi (1949.-52. te 1961.-67). Kupio je dvije rezidencije, u Beaver Fallsu (Pennsylvania) i Gulf Breezeu (Florida). Bio je gvardijan samostana u Chicagu (1952.-55.) te tri puta savjetnik Kustodije. Bio je urednik *Hrvatskoga katoličkog glasnika* (1949.-52. i 1961.-67.) i *Hrvatskog kalendara* (1950.-52. i 1962.-67.) te vrlo aktivan u pisanju brojnih članaka. Preminuo je u

Chicagu 2. siječnja 1971. u 62. god. života, 44. god. redovništva i 39. god. svećeništva. Pokopan je na groblju Holy Sepulchre u Chicagu.

Fra Stanko Vasilj rodio se 20. srpnja 1920. u Međugorju. Nakon svršene pučke škole u rodnom mjestu upisao se na širokobriješku gimnaziju. Bogoslovni studij pohađao je na Humcu, Mostaru, Veljacima i Čitluku, kamo su se bogoslovi premještali zbog ratne opasnosti.

U Franjevački red stupio je 1937., a za svećenika je zaređen 1943. Počeo je svoj svećenički rad u studenom 1944., u župi Vitini. Partizani su ga skupa s fra Jankom Bubalom i fra Vicom Skokom zatvorili u Ljubuškom i u zatvoru držali 45 dana u nemogućim uvjetima. Na služenju vojnog roka u jugoslavenskoj vojsci u namještenom sudskom procesu osuđen je na višegodišnju zatvorsku kaznu. Robovao je u Srijemskoj Mitrovici i Beogradu. Pušten je na slobodu tek početkom 1954. U tamnici je teško mučen. Nakon izlaska na slobodu pastoralno djeluje najprije u Mostaru kao kapelan (1954.-61.) i župnik (1961.-64.), potom kao župnik na Čerinu (1964.-70.). Dvije godine je duhovnik časnih sestara u Bijelom Polju (1970.-72.), a onda župnik u Čapljini (1972.-77.). Od 1977. do smrti boravi u samostanu na Humcu. Bio je poznati voditelj pučkih misija, glazbeno veoma nadaren (skladao je nekoliko misa i nabožnih popijevki), dugogodišnji ispovjednik međugorskih hodočasnika i svirač na večernjim misama.

Skladao je u svijetu poznatu himnu Gospi Međugorskoj. Naša ognjišta izdala su mu dvije knjige: *Povjerovali smo ljubavi* (1976.) i *Fratrova oporuka* (1981.). Surađivao je u novinama i časopisima. S humačkim crkvenim zborom izdao je kasetu *Kraljici mira* (1987.). Preminuo je u splitskoj bolnici Firulama 30. lipnja 1993. Pokopan je na Novom groblju na Humcu.

Fra Anzelmo Vasilj rodio se u Međugorju 1882. Preminuo je na Humcu 8. srpnja 1917. od sušice, u 25. god. života i 7. god. redovništva. Bio je klerik sa svećanim zavjetima. Pokopan je na Novom groblju.

Fra Kvirin Vasilj rođen je u Međugorju 2. veljače 1917. Osnovnu je školu završio u rodnom mjestu, a gimnaziju kod franjevaca na Širokom Brijegu. Franjevački habit obukao je na Humcu 1934., a za svećenika je zaređen u Mostaru 1940. Bogoslovni studij završio je u Mostaru, a potom pošao na postdiplomski studij filozofije i matematike, najprije u Zagreb (1941.), a onda u Beč i Innsbruck (1943.). U Innsbrucku je 1946. stekao naslov doktora filozofije.

Te godine odlazi u Italiju te četiri godine djeluje kao profesor na gimnaziji za svećeničke kandidate. U Ameriku je stigao u studenom 1950. – i tu ostao do smrti. Predavao je na gimnaziji u Westmontu, a od 1953. boravi u samostanu hrvatskih fra-

njevacu u Chicagu, najprije kao urednik *Hrvatskoga katoličkog glasnika* (1953.-58.), a potom i *Hrvatskog kalendara* (1961.-65.). U međuvremenu je bio pomoćnik župnika u hrvatskoj župi u južnom Chicagu (1958.-61.), a potom i u Ambridgeu (1965.-73.). Od 1973. do 1992. boravi u franjevačkoj rezidenciji u Beaver Fallsu baveći se znanstvenim radom, a od rujna 1992. do smrti boravi u samostanu u Chicagu. Napisao je bezbrojne članke (objavljenih oko 450) te brojne znanstvene knjige, uglavnom s područja filozofije. Preminuo je u Chicagu 6. srpnja 2006. u 90. godini života. Pokopan je na groblju Holy Sepulchre u Chicagu.

Fra Grgo Vasilj(ević) rođen je 13. ožujka 1886. u Međugorju. Pučku školu završio je u Gradničima, gimnaziju na Širokom Brijegu, a bogoslovni studij u Mostaru i Paderbornu. U franjevački novicijat stupio je 1905., a za svećenika je zaređen 1911. Bio je kapelan u Duvnu (1912./13.), Gradničima (1913./14.), Konjicu (1914.-16.), opet u Gradničima (1916./17.), župnik u Mostarskom Gracu (1917.-23.), Blizancima (1923.-25.), kapelan u Mostaru (1925.-28.), gvardijan i župnik na Humcu (1928.-31.), župnik u Studencima (1931.-34.), gvardijan u Mostaru (1934.-37.), župnik na Čerinu (1937.-43.) i opet gvardijan u Mostaru (1943.-45.).

Dana 14. veljače 1945. skupa sa šestoricom braće, među kojima je bio i provincijal fra Leo Petrović, bačen je u Neretvu u Mostaru. Partizani su ga ubili u 59. god. života, 40. god. redovništva i 34. god. svećeništva. Ne zna se gdje mu počivaju kosti.

Fra Jako Vasilj rođen je u Međugorju 20. ožujka 1851. Franjevački habit obukao je 1867., a za svećenika je zaređen 1873. Pastoralno je djelovao u nekoliko hercegovačkih župa: kao kapelan u Posušju (1876.-79.), Mostaru (1879./80.) i Širokom Brijegu (1880./81.), a potom kao

župnik u Ružićima (1880.-88.), gvardijan na Humcu (1889.-95.), župnik u Veljacima (1894./95.), Vitini (1895.-97.), Gradničima (najprije 1897.-99., onda 1915.-18.), Čerinu (1899.-1910.), a potom opet kao gvardijan na Humcu (1910.-13.). U Vitini je bio prvi župnik po osamostaljenju župe. Tu je sagradio za ono doba lijep i udoban župni stan. Sa seljacima je radio na izgradnji škole u Vitini. Djecu je podučavao pod vedrim nebom. Na Humcu je iznova uredio unutrašnjost crkve sv. Ante. Kao ružički župnik, skupa s drinovčkim župnikom fra Filipom Čuturom, radi na izgradnji prve župne kuće u Tihaljini, kad se župa osamostalila (1889.). Bio je definitor provincije (1892.-95.). Od 1918. boravi u humačkom samostanu. Preminuo je na Humcu 26. srpnja 1931., u 81. god. života, 64. god. redovništva i 59. god. svećeništva. Pokopan je na Novom groblju.

Fra Jenko Vasilj rođen je 2. svibnja 1914. u Međugorju. Gimnaziju je završio na Širokom Brijegu, a bogoslovni studij u Mostaru i Lillu (Francuska). Franjevački habit obukao je 1931., a za svećenika je zaređen 1937. Čitav svoj svećenički život proveo je kao vjeroučitelj u Konjicu (1939.-45.).

Pred partizanskom vojskom povlačio se prema Austriji. U svibnju 1945. je uhićen negdje u Sloveniji i pogubljen na nepoznatom mjestu, u 31. god. života, 14. god. redovništva i 8. god. svećeništva. Ne zna mu se za grob.

Fra Silvestar Vasilj rođen je u Međugorju 29. rujna 1867. Franjevački habit obukao je 1884, a za svećenika je zaređen 1890. Bogoslovni studij završio je u Perugi, u Italiji. Djelovao je u brojnim hercegovačkim župama, u nekima i u više navrata. Tako je bio kapelan u Veljacima (1892.-94.), i na Humcu (1894./95., 1912.-14., 1917./18., 1927./28.), župnik u Seonici (1895.-98.), Županju (1898./99.), ka-

pelan u Mostaru (1899.-1901.), župnik u Gradničima (1901.-06.), Gorici (1906.-11. i 1927.-33.), Drinovcima (1911./12.), Klobuku (1914.-17.), Ružićima (1918.-22.), Tihaljini (1922.-25.), Blizancima (1926./27.), Veljacima (1926./27.).

Od 1933. je pomoćnik na Čitluku. U izvješću s proslave njegove zlatne mise na Čerinu 28. siječnja 1940. zapisano je: "Naš O. Fra Šelo bio je uvijek uzoran narodni svećenik, koji je uvijek neustrašivo vodio svoj puk, dijeleći s njim jednako dobro i zlo(...) Njegov život je jedna neprekidna borba, ali časna borba, jer uvijek je ostao nepokolebiv i neustrašiv svećenik i vođa." Preminuo je Mostaru 28. ožujka 1946. u 78. god. života, 59. god. redovništva i 55. god. svećeništva. Pokopan je na groblju Šoinovcu u Mostaru.

Fra Ivan Vasiljević rodio se u Međugorju 5. studenog 1829. Franjevački habit obukao je 1852., a za svećenika je zaređen 1855. godine. Nauke je svršio na Širokom Brijegu i u Italiji. Pastoralno je djelovao kao kapelan u Gradničima u dva navrata: prvi put kao mladić (1861.-63.), a drugi put kao starac (1906.-09.). Bio je kapelan u Posušju (1859./60.), na Humcu (1863.-66.) i Širokom Brijegu (1866.-68.), župnik u Veljacima (1868.-71.), opet kapelan na Š. Brijegu (1871./72.), pa dugo župnik na Čerinu (1872.-83.), a još duže u Ljutom Docu (1885.-1906.), dakle punu 21 godinu. Tu je sagradio prvu župnu crkvu (1883.-90.). Crkvu je sagradio i na Čerinu. Bio je vikar na Humcu i na Š. Brijegu. "Shrvan nešto starošću, nešto bolešću, na vlastitu želju od starješinstva bijaše (iz Ljutog Doca 1906., op. R. J.) premješten u Gradnice, kao komensalis, gdje je najsudniji vršio svoju uzvišenu službu." Bolovao je na želudcu i od zaduhe. Preminuo je u Gradničima 23. kolovoza 1909. u 80. god. života, 57. god. redovništva i 53. god. svećeništva. Pokopan je u Gradničima.

ROMON

Miljenko Stojić

Ako imate tu nesreću da živite u gradu, onda preskočite ovih nekoliko uvodnih riječi. Možda i nemojte. Kad čovjek nešto hoće, može to imati makar i na kraju svijeta.

Radi se o jednostavnoj stvari. Sjedneš pred kućom, vozila tek tu i tamo prođu cestom koja nije odmah tu, pred tobom se rasprostro krajolik koji ti sada izgleda tako mali, a nekada je bio beskrajna širina. Imaš sve, nedostaje ti samo romon molitve iz tvoga djetinjstva. Istina, mnogo se toga promijenilo, ali nije to tako važno. Ti si u svome okružju i možeš sanjati o prošlom, možda osjećati i sadašnje, tko zna! Život je išao svojim tijekom i došao je tu gdje je, sam ocijeni je li hod bio uspješan ili bez veze.

Da bismo bili uspješni, nedostaje nam upravo taj romon. Noam Chomsky, čiju jednu knjigu upravo prelistavam ovih dana, vjerojatno se s tim ne bi složio, nisam ga o tome pitao, ne poznamo se i vjerojatno se nikad ne ćemo upoznati. Ima međutim dosta istine u njegovim riječima, iako nastoji da ga se prikazuje ljevičarom, u novije vrijeme anarhistom. Ja, naprotiv, nisam nikakav ljevičar i anarhist, Bože sačuvaj, samo pokušavam pronaći ono što je u redu ma gdje se nalazilo. U spomenutoj knjizi nemilosrdno raščlanjuje javna glasila, promidžbu, sustav. Ne čini to na »ljevičarski« način. Bliz je tragateljima za istinom koje obično nazivaju desničarima. Nemam namje-

ru pokušati se u ovoj podjeli nekako snaći. Tko ima vremena za bacanje neka to čini, ja ću radije polako za romonom, pa ma što mi rekli. Razumski se može doći do mnogih odgovora i, naizgled, sigurnosti. Trka je to na kratke pruge. Molitva je ona zraka koja nas mijenja u našoj dubini i čini da postignemo ono što inače ne bismo postigli. Nemam pojma kako to prišapnuti Chomskom. Možda jednoga dana, dok bude gledao zalaz sunca na obzorju, dođe na tu namisao.

S molitvom na »ti« izgleda nisu ni određeni znanstvenici koji su se ovih dana pokušali poigrati Boga. Čuli smo kroz javna glasila o čemu se radi, pa da sada to ne ponavljamo. Dotaknimo se samo srži. Htjeli su doći do čestice koja je na početku svemira posijana iz Božje ruke. Nisu oni to tako nazivali, tek su sramežljivo naznačivali da bi ipak ne početku nešto moglo biti, malo je glupavo naime takvim umovima reći da se sve slučajno začelo. Napor su im mogli zeznuti nepoznati hackeri. Dečki puni znanja i željni dokazivanja doviknuli su im da se ne trebaju previše uznositi. Prodrli su im u računalni sustav i samo zahvaljujući svojoj odluci da ništa ne oštećuju pokus se uspio kretati prema manje-više zacrtanom planu. I ništa im nisu mogli, barem do dana današnjega. Za razliku od njih, Bog je hackeri na početku svijeta debelo lupio po prstima. Bili su to đavli kojima je palo na pamet poigrati se Boga i zavoditi time ljude. Baš bi bilo zanimljivo čuti što o svemu ovome misle znanstvenici koji su sudjelovali u pokusu, a vjernici su. Samo, javna glasila, koja se ne će buniti ako ih se nazove ljevičarskima, o tome uredno šute. Pokvarila bi opći ugođaj. Tko je vidio u ovom vremenu

svakojakih tehničkih, medicinskih i kakvih sve ne dostignuća misliti o nečem tako prozaičnom kao što je Bog i molitva. To je za još neprosvijećene bake, one prosvijećene imaju pametnijeg posla. Točka.

A zašto bi bila točka? Neka njima bude kako hoće, a nama je listopad. Nazivaju ga Gospinim mjesecom. Mi možemo dodati i mjesecom Kraljice Mira ako hoćemo, nije to važno, važan je onaj romon iz tisuće, tisuće grla. Ne bih baš rekao da su neprosvijećeni. Ima ih svih životnih dobi, zanimanja, umne snage. Čak i dobitnika Nobelove nagrade, ako u ovome kontekstu to nekomu nešto znači. Došli su podići oko svoga života vatrozid, da ih nikakvi hackerski napadi ne bi možda iznenadili. Privukla ih je Kraljica Mira jednostavnošću i dubinom svojih poruka. I oni traže Božju zraku, ali u svome životu. Spremni su je tada nositi dalje i obogatiti njome drugoga, a da se pritom sebično ne udaraju u prsa i govore da su je baš oni pronašli. Naravno da ne će očekivati Nobelovu ili bilo kakvu drugu nagradu. Premalo je to za njih.

Ne tako davno u ovo vrijeme bjesnio je rat na istoku Hrvatske. Da su tada htjeli tražiti, ne Božju zraku, već istinu, mnogo bi toga bilo drukčije. Ali nisu. Njihov novac nije se htio prljati takvim stvarima. Imao je uzvišenije poslanje. Jedino im je bilo stalo sve zamutiti pa da se na kraju mogu pojaviti kao djelatnici pravde. Kud ja o ovome? Bilo je dosta. Vrijeme je upaliti svijeću za poginule i umrle branitelje. Najprije u svome srcu, a može i preko interneta (www.spomenik.net). U teškim časovima znali su što je romon molitve, ta nosili su krunice oko vrata. Stanimo pred vrata svoga doma i dobro razmislimo o svemu ovome.

Glasnik **MIRA**

Sve o događajima u Međugorju
i odjecima u svijetu i Katoličkoj
Crkvi čitajte u novom
mjesečniku - Glasniku mira.

Čitajte i preporučite drugima

Glasnik mira, mjesečnik
Informativnog centra "Mir"
Međugorje.

Surađujte u Glasniku mira,
pišite nam o svojim iskustvima.

Pretplatite se na Glasnik mira.

Godišnja pretplata [12 brojeva]:

30 KM/120 Kn

RADIOPOSTAJA
MIR
MEĐUGORJE

Jajce 87,8 MHz
Mostar 100,0 MHz
Banja Luka 107,8 MHz
Hercegovina 101,5 MHz
Lašvanska dolina 100,0 MHz
Split, Južna Hrvatska 101,5 MHz
Sarajevo i Srednja Bosna 96,1 MHz
Banja Luka, Sjeverna Bosna 106,7 MHz
Sjevero-zapadna Bosna, Jajce 106,7 MHz
Dolina Neretve i Juž. Hercegovina 98,3 MHz
Rama, Konjic, Sjeverna Hercegovina 104,7 MHz
Zagreb, Lika, Karlovac, Bihać, Sj. Hrvatska 107,8 MHz
Sisak, Gradiška, Kutina, Ivaničgrad, Novska 106,7 MHz
Zenica, Žepče, Tuzla, Slavonski Brod, Posavina 100,1 MHz

Satelit: Europa, Bliski istok i Afrika
HOT BIRD 6° istočno

INFORMATIVNI CENTAR "MIR" MEĐUGORJE
RADIOPOSTAJA "MIR" MEĐUGORJE

Tel.: 036/651 100; faks: 036/651 300
E-mail: radio-mir@medjugorje.hr
Uživo na internetu: www.medjugorje.hr

PONEDJELJAK I UTORAK

7.30 h	Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne	Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h	Večernji molitveni program i ispovijed
17 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h	Sv. Misa
19 - 20 h	Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

SRIJEDA

7.30 h	Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne	Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h	Večernji molitveni program i ispovijed
17 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h	Sv. Misa
19 - 20 h	Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
21 - 22 h	Euharistijsko klanjanje

ČETVRTAK

7.30 h	Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne	Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h	Večernji molitveni program i ispovijed
17 h	Krunica
	- U došašću, u božićnom vremenu i u vremenu kroz godinu: radosna otajstva i otajstva svjetla
	- U korizmi: otajstva svjetla i žalosna otajstva
	- U uskrsnom vremenu: otajstva svjetla i slavna otajstva
18 h	Sv. Misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h	Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h	Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne	Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h	Križni put uz Križevac
17 - 20 h	Večernji molitveni program i ispovijed
17 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h	Sv. Misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h	Čašćenje Križa

SUBOTA

7.30 h, 13 h	Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne	Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h	Večernji molitveni program i ispovijed
17 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h	Sv. Misa
19 - 20 h	Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
21 - 22 h	Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

8, 11, 18 h	Sv. Mise na hrvatskom
Ispovijed	Prije podne za vrijeme Mise
Prije podne	Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana	Susreti sa svjedocima
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h	Krunica na Brdu ukazanja
17 - 20 h	Večernji molitveni program i ispovijed
17 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h	Sv. Misa
19 - 20 h	Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

9 771840 141000